

ציקלון

תת-המכליץ הכריטי החדש, פאטציאט

סימנו L2A1; קצב-אשו — 540 כדור
 בדקה; משקלו — 2.216 ק"ג; קל מן
 ה"סטן" (שהוא מחליפו) ביותר מ-0.900
 ק"ג; אורכו — 45.72 ס"מ (כשהקת מקופ-
 לת); מחסנית בת 34 כדור (ב"סטן" — 28);
 טוחו התכליתי — 180 מ'. הוא עולה על
 ה"סטן" גם בדיקו וגם ברהיטות פעולת
 הסדג, המגיש (בעזרת מיסבי גלילים) את
 הכדורים לחוץ בית-הבליעה.

צבא הגנה לישראל
 הוצאת "מערכות"

צק לון

לקט תרגומים

PA 2614

תוכן הענינים

- לחומת לילה המיור ה. ב. ווסקינס 3
- דמותו של לוחם הד"ר ה. ל. אנברט 10
- אספורט-המגן בצבא שביצריה 17
- כיצד היית עושה זאת אתה? הקפיטן א. סאקאר 24
- מעוללות הפיגועי הבריטי מסואץ 29
- מדף הספרים 32

מופיע בהשתתפות אה"ד

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

מחברים ומקורות (הערות והארות לקוראים)

לחימת-לילה, מאת המיור ה. ב. וטקינס (מ"רגימנט-הטנקים-המלכותי הבריטי)
החשכה היא בעלת-בריתו של התוקף — למסקנה זאת מגיע המחבר, בהסתמכו על הישגי קרבות-לילה במלחמת העולם השנייה. כן סבור הוא כי על הצד החלש, ביחוד במלחמת העתיד, לראות את לחמת-הלילה כצורת הלחימה המובהקת שלו. הקוראים ממשתתפי מלחמת השחרור, אשר אולי יהיו סוברים כי בדעותיו אלה מתפרץ המחבר לדלת פתוחה, — יעמדו, מתוך המאמר, גם על הדעות השוללות, ברוב המסיבות, את קרב-הלילה, דעות אשר רוחו, במיקוד הבריטי, לפני מלחמת העולם ה-2, ואפילו היום מוצאות את המשכן בהנחה מסוימת של הכנה לאורח-הקרב הלילי.
המאמר לקוח מתוך "רבעון הצבא" הבריטי ("The Army Quarterly").

דמותו של לוחם מאת הדי"ר ל. אנברט

"פיטר" — מלה זאת רוחת בדיבור הסלאוני העברי, ומשמעותה "לוחם במלוא מובן המלה". ואיזה כינוי תיתן להיפוכו של לוחם כזה?
האמריקני מכנה אותו "לא-לוחם", ושתי "הגדחות" אלה — "לוחם" ו"לא-לוחם" ניחא לנו בהן לצרכי מאמר זה, הן באבחנות בין שני הטיפוסים לאור מחקר פסיכולוגי יסודי שנערך בגייסות ארה"ב שבזירת-קוריאה.

בעל המאמר, הדי"ר ל. אנברט, הוסמך לדוקטורט-סילוסופיה בפסיכולוגיה מטעם מכללת קורנל, ארה"ב, ב-1949, לאחר שסיים שירותו כליוטננט-סרנטר בצ"א ארה"ב במלחמת העולם השנייה. מאז 1952 היה מעובדי "היחידה לחקראדם", (שליד "מפקדת כוחות-השדה" של צבא ארה"ב), אשר תפקידה לערוך מחקרים בשטחים הפסיכולוגיים הנוגעים למניעים ומקורות להתנהגות אנשים מטיפוסים שונים; גורמי רוח-הגייסות; מנהיגות. אפשרות האבחנה מראש בין "לוחם" ו"לא-לוחם" עשויה, לדברי המחבר, להיות לעזר רב בחישוב הרכבם הרצוי של צוותי-כלי-נשק ויחידות-רגלים קטנות, וכן תאפשר היא, כבר בשלב האימון, טיפול בעוד-מועד במניעי הפחד וההשתמטות.

המאמר לקוח מתוך "רבעון ביה"ס לרגלים" האמריקאי

("The Infantry School Quarterly").

אספורט-המגן בצבא שביצריה

מדי שנה נערכות תחרויות בין-יחידתיות של אנשי-צבא שביצרים (שהם אנשי צבא-סילואים כולמ), המשלבות ספורט עם שרות, טופוגרפיה, ותפעול נשק-קל; מפעל רב זה אינו בוול זמן מתקופות-האימונים השנתיות, כי האימונים התחרותיות והתחרויות עצמן נחשבים על הפעילות החוץ-שירותית של איש-המילואים — אותה פעילות אשר כל צבא-מילואים בימינו מבקש דרכים להגבירה, למען הגיע לידי רמת-כושר שתהלוך את תפקידה בשעת מלחמה.

המחבר מקיף ברשימתו הן את האקדמות לתחרות-הסיום, והן את מהלך התחרות עצמה, על כל שלביה.

המאמר לקוח מתוך "אגודת-המשק"ם השביצרי" "החיל השביצרי"

("Der Schweizer Soldat")

(המשך "מחברים ומקורות" — בעמ' 9)

לתוקף בחשכה — יאיר הנצחון

לחימת-לילה

מאת המיור ה. ב. ווטקינס

(מ"רגימנט-הטנקים-המלכותי הבריטי)

הקדמה

האומה הבריטית באה לכלל הבנה כי לעולם לא יהיה לה סיכוי להתקרב לשויון במספרי אנשים ובציוד כבוד עם יריביה. כדי לנצח במערכותיהם חובה על הבריטים לסמוך על מומחיות צבאית ועל האיכות הגבוהה של ציודם, שיהיו משקל-שכנגד לנחיתותם המספרית.

כאשר תעמוד בפני הבריטים בעית התקפת גושים גדולים של חיל-רגלים חמוש-היטב ומסויע-היטב ימצאו כי ההפתעה הטקטית הפכה לגורם בעל חשיבות ראשונה במעלה.

כאשר תעמוד בפני הבריטים עליונות אוירת של האויב, יאלצו מטעם נוסף להרבות יותר זיזות בשימוש במחפה-המגן של החשכה, כדי שיוכלו להשיג את ההפתעה הטקטית האמורה. הם חייבים, איפוא, ללמוד לנצל את מלוא השפעתה של התקפת-לילה על רוחו של היריב, להרגיל את עצמם למבצע-לילה עד כדי כך, שכל החילות ירכשו בטחון מלא ביכולת הביצוע שלהם, ומעלה מכל — ביכולתם להרוף בעצמם התקפות במשך שעות-החשכה.

ההתקפה

ב"ביסודו של דבר כל התקפת לילה אינה אלא צורה נמרצת יותר של הפתעה".

ההפתעה נמצאת, במידה פחותה או יתרה, ביסודן של כל הפעולות (הצבאיות), כי בלעדיה אין משיגים, לאמיתו של דבר, עליונות בנקודה המכרעת. ההפתעה הופכת, איפוא, לאמצעי להשגת עליונות מספרית, אולם יש גם לראותה בתורת עקרון נפרד בפני עצמו, וזאת בשל השפעתה הנפשית, כאשר היא מצליחה הצלחה מרובה, מבוכה ושברון-רוח בשורות היריב הן תוצאותיה".

חיל-הצבא הבריטי עבר דרך ארוכה מאז ערך ואלנינגטון את הסתערויות

(1) קלאוביז, "על האלחמה".

הלילה שלו, שעלו ביוקר, על מבצרי סודאד-רודריגו ובאדאחוס, בהן הוסיף מוניטין חדשים לגבורתו של הרגלי הבריטי. בימים ההם כמעט ולא היה לחייל סיוע אחר זולת נשקו האישי ואומץ לבו הבלתי-גרתע. ברם, המדע החדש צייד אותנו בעזרים כה רבים, שהתקפת-לילה מותקנת-כהלכה באמצעות גייסות מאומנים-היטב, הפכה לאמצעי להשגת הצלחה שמחירה בחיי-אדם נמוך לאין ערוך ממחיר הסתערות-יום רגילה, ערוכה מראש על כל דקדוקיה. כי מושכל ראשון הוא שעל הגייסות להיות מאומנים היטב — זאת יוכח מן הדוגמאות הבאות.

המדבר המערבי, 1941—42

אי-השוויון הבולט בעצמת-התותח בין הטנקים הגרמניים והטנקים הבריטיים שפעלו במדבר-המערבי בשנת 1941, העמיד בעיות קשות בפני מפקדי-עוצבות-השריון הבריטיות. במיוחד היו חמורים קשייו של מפקד טנקי-הרגלים, מאחר שלא היתה לו מהירותו של "טנק סירית", כדי לתמרן בה ולפצות באמצעותה, במידה ידועה, את ליקויו של חימושו העיקרי — התותח.

בראשית הסתיו של שנת 1941 הוטל לפתע על בריגדת-הארמיה הטנקית הראשונה² התפקיד להחליף את אחת מבריגדות השריון של דיביזיות-השריון השביעית. הקטעים דלהלן, הלקוחים מתוך מכתבו של מפקד בריגדת-הארמיה הטנקית הראשונה, מספרים כיצד הגיב על הבעיה שעמדה בפניו:

"ראשיתו של כל ענין דבר היות בריגדת-הארמיה הטנקית הראשונה מאומנת כראוי למבצע-לילה (ואילמלא היתה כן, לא היתה מבצעת בהצלחה רבה כל-כך את קרבות-הלילה שלה) היתה החירתי אחרי פתרון לבעיה: כיצד אפשר יהיה להלחם בבריגדת-ארמיה טנקית נגד דיביזיות-שריון גרמניות חודשים לפני מבצע-ההתקדמות הגדול הוטל עלינו למלא את מקומה של אחת מבריגדות השריון דיביזיות-השריון השביעית, בעת שאחת מבריגדות השריון הקבועות של הדיביזיה נמצאה בטסיס לתכלית בדקציוזה. נמצאנו משמאל למאטרוח ותסקידנו. למנוע התקדמות שריון גרמני סביב האגף השמאלי של מאטרוח לעבר קהיר, במקרה זה היו נמצאים הטנקים הגרמניים "קלי-רגל" משלי, ותותחיהם ארוכי-טווח מאלה שבטנקים שלנו. יתרוני היחיד היה שריון עב יותר. ברור היה למדי כי לא אוכל להניע אותם לקרב מכריע ביום — ואף לא מן החכמה יהיה לנסות זאת. תכנית היתה, איטוא, לסגת לאיטי, בתמיכת הארטילריה המסייעת שלי, כאשר אהיה תחת לחץ, תוך כדי לחימה באורח קרב-משהה, ולקיים מגע עם עד רדת החשכה. אחר-כך לתקוף אותם בחניית-הליל שלהם. מצווים היינו להימצא בכוננות מידת, אבל הותר לי כי גונדה אחת מכל גדוד תימצא באימונים. התוכנית, איטוא, באימוני-לילה. התקנו חניית-דמה של "טנקים" ברחוק עשרים-וארבעה קילומטרים, ולילה-לילה ביצעו הגונדות תרגיל, כשהן מנוטות לפי נתיב "זיג-זג", אשר לכסוף היה מביאן לחניית "האויב", אותה הוטל עליהם לתקוף

2) טנקים של בריגדה טנקית, השייכת לארמיה — להבדיל מיחידות-טנקים של חיל-השריון, העולות להיות כסופות לארמיה, אך אינן בבחינת יחידות אורגניות שלה. — המער.
3) ראה הערה 2. — המער.

בחשכה. לכל מסע גונדה ניתן נתיב שונה — כרוכך קילומטרים בכיוון-מצפן זה — כרוכך קילומטרים בכיוון-מצפן אחר — וכן הלאה. לכל גדוד היו נוטים גדוויים וגונותיים (ולהם כלי רכב מיוחדים משלהם, מצויידים במצפנים-של-טנקים, וכן טנקי-גיווס מיוחדים משלהם), שהעמדו במבחני גיווס-יום וגיווס-לילה. תפקידם של קציני-הגיווס, במקרה שנצטרך לערוך את הקרב המשהה שלי, היה לא לקחת חלק בקרב, אלא להלות במרחק הגון לשריון הגרמני בכל-ירכבם המהירים, ולאכן את חניית-הלילה שלהם. אחר-כך יחזרו ליחידותיהם, כדי לנוט את הבריגדה להתקפת-הלילה שלה.

מובן כי תכניתי לא יצאה מעולם אל הפועל, מאחר שלא נצטרכנו לערוך את הקרב האמור. אך התוצאה היתה שהבריגדה היתה מאומנת בכל מאת האחוזים בלחימת-לילה. סיפור המעשה מנקודה זאת ואילך ידוע לך. באדודה הפסדנו גונדה והגיווס-לנדים הפסידו אנשים רבים מאוד, במאמץ-נפל להתחבר לאור היום עם חיל-המצב של טברוק.

לאחר זאת הלכתי אל הגנרל פרייבארג, מפקד הדיביזיה הגיווס-לנדי, והצעתי לו כי ננסה שוב בלילה. התוצאה — נצחון ללא-אבידות, כמעט. וכך, משולהבים מהצלחתנו, חזרנו על הענין בבארדיה, ושוב — נצחון ללא-אבידות, כמעט, בצירוף אלפים רבים של שבויים.

מבצע אד-דודה בוצע בליל 26 בנובמבר, 1941, על ידי גדוד רגלים גיו-זילנדי ובראשו שתי גונדות של הגדוד ה-44 של "רגימנט הטנקים המלכותיים". על הקרב הזה כתב הגנרל-לויט וילובי נורי, שפיקד אז על הקורפוס-השלושים:

"המשימה של התמודדות עם מערך באל-האמאד האדיר והבקעה דרך 6.5 קילומטרים, בקירוב, של ביצור-אויב, כשאנו נתונים לתצפית מעמדות האויב בראונג — כבדה היתה. הוחלט, על כן, לבצע את ההבקעה בלילה, על ידי גדוד רגלים ובראשו שתי גונדות טנקים. התכנית היתה להתקדם ישר לאדודה, ללא שום נסיון להתכסס בשטח שניכבש. התקפה זאת גזלה הצלחה גמורה, החידוש שבהיותו מותקף ע"י טנקים בלילה, הניע את האויב לנטוש את עמדותיו החזקות, והטנקים והרגלים עברו דרכן ליעדם כמעט ללא אבידות (שני רגלים נפצעו וטנק אחד יצא מכלל שימוש), והתחברו עם חיל-המצב של טברוק באדודה".

המבצע היה דוגמה למופת בזעיר-אנפין של מה שניתן להשיג בלילה על-ידי גייסות מאומנים היטב, מעולי-איכות, נגד מערך עמדות מוגן בעצמה הבה. מבצע בארדיה, עליו מדבר מפקד בריגדת-הארמיה הטנקית הראשונה, חל ב-1 וב-2 בינואר, 1942.

במקרה זה עמדנו להנחית התקפת דיביזיה, הנתמכת בשני גדודי טנקי-רגלים (הגדודים ה-8 וה-44 של "רגימנט הטנקים המלכותיים"), על מערך העמדות המבוצר ביצורים כבדים שליד בארדיה.

התכנית הראשונה, שהוצעה על ידי מפקד הדיביזיה הדרום-אפריקנית ה-2, הציעה הסתערות מצח לאור היום, כשהטנקים מוליכים.

4) מכתב אישי אל המחבר.

מבצע כזה היה מסב לנו אבידות עצומות. בספק רב היה אם יגיעו בכלל הטנקים הנעים-בראש למערך העמדות העיקרי.

הצעה שכנגד, לערוך התקפת-לילה, הוצעה, ונתקבלה לאחר דיון קל. היא הוצעה בצורת הערכת-מצב כתובה, שהמטרה שהוצבה בה היתה "לכבוש את בארדיה באבידות מעטות ככל האפשר לעצמנו".

התכנית קבעה שני שלבים במבצע. שלב א' היה "הבקעה-פנימה" על-ידי רגימנט שריון ושני גדודי רגלים, בסיוע רב של מהנדסים לפריצת שדות-המוקשים והתעלה הנגד-טנקית. שלב ב' נועד להיות התקדמות-המשך עם האר היום על ידי ארבע גדודי רגלים ורגימנט שריון אחד.

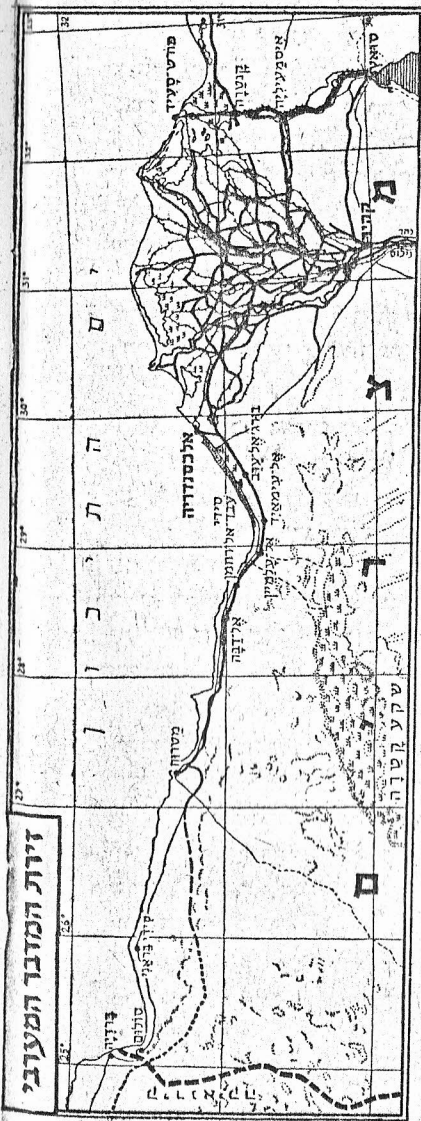
שלב א' הושלם, כמעט ללא מאורעות. התקפת-נגד חזקה של הגרמנים שטפה לרוע-המזל את הגדוד שבאגף-השמאלי ממש לפני מועד תחילת שלב ב'. דבר זה גרם לדחית שלב ב' עד ללילה שלאחר זאת, בו בוצע השלב בהצלחה מלאה.

השלב השני היה מחושב מאוד והדרגי. הכוח המסתער נע בשני חרגים. הדרג הראשון, מורכב טנקים ומהנדסים בלבד, נע בשתי גונדות לפניו על פני חזית של 1800 מטרים, בקירוב. הדרג השני נע אחריו בקצב התקדמות רגיל של רגלים, וטיפל בכל נקודות ההתנגדות, שהטנקים המוליכים עקפו. גונדת הטנקים השלישית היתה חלק מן הדרג השני. על אף השתהות ותקלות "ממדרגה-שניה", הביאה העליונות הנפשית המכרעת שהשיגו התוקפים על-פני הגנה אשר היתה עשויה להיות תקיפה ביותר, לידי שביית אלפי שבויים ולכידת כמויות גדולות של תחמושת. לגבי מבצע בעל מימדים כאלה היו אבידותיהם של הטנקים והרגלים כמעט אפסיות.

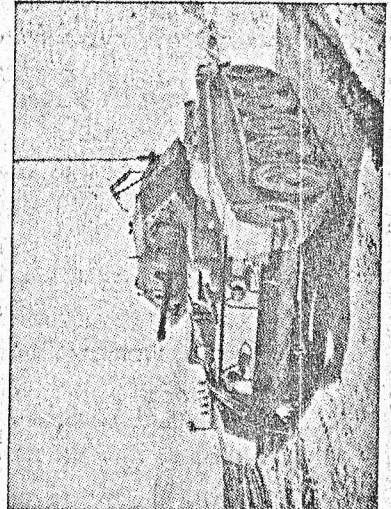
אפילו הצלחה מרעישה זאת לא זכתה כמעט, כמדומה, לתשומת לבם של ההיסטוריונים הצבאיים הבריטיים. ב"תולדות מלחמת-העולם-השניה" שלו, אינן קובע הגנרל-מיוז פולר אלא זאת בלבד: "ב-2 בינואר נכבשה בארדיה בהסתערות על ידי הדיביזיה הדרום-אפריקנית השניה..." ואילו לאמיתו של דבר סימנה בארדיה את תחילתה של תקופה חדשה בלחמת-טנקים. אותם שמרגים-עקשנים שטענו בתוקף במשך שנים כי התקפות-לילה של טנקים ורגלים אינן אפשריות, הוכחשו לחלוטין.

לקחים: מקוצר המצע אי-אפשר לפרט את שני המבצעים הנ"ל לפרטיהם, אולם עיון בדוחות מן הזמן הוא מוכיח כי הלקחים להלן נלמדו ונשתקפו במבצעים מאוחרים יותר:

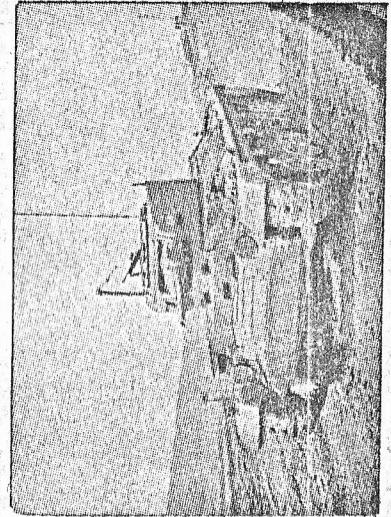
- (א) כוח תקיף בהחלטתו ומאומן היטב, ששולב מכל החילות, יכול לכבוש בהסתערות לילה עמדת הגנה חזקה, אשר התקפה עליה לאור היום, בכוח גדול בהרבה, לא תשיג את מטרתה ללא אבידות כבדות.
- (ב) התקפות לילה חוסכות חיי אדם וציוד.

תיאור טנקים בורית המזרח המערבי

טנק הגרמני "Mark IV" (תמוסה בתוחה) קצר קנה בו 75 מ"מ

טנק הבריטי "ולנסיי"

(ג) השפעת ההפתעה על רוחו של האויב תהיה לעיתים קרובות הגורם המכריע בקרב.

(ד) זושכיות ראשונה במעלה נודעת לקיום תנופת ההתקפה.

(ה) השמירה על הכיוון עשויה להעזר על ידי:

1. אור־ירה.
 2. שימוש במצפן־הטנק.
 3. אש־ארטילריה.
 4. זיקוקים.
 5. סימון הנתיב (במיוחד לגייסות הבאים בעקבות הדרג המסתער).
- (1) העקרונות הראשיים הבאים של שיתוף־פעולה טנקי־רגלי חשובים בלילה, עוד יותר מאשר ביום.

1. קשר טוב בין הטנקים, הרגלים והתותחים הוא חיוני.
2. מקור־ההתחלה עד היעד הסופי, השליטה על הדרג המסתער צריכה בדרך כלל, להיות מופקדת בידי מפקד השריון. יש להעבירה לרגלים משיוחל בהתבססות.
3. על התכניות להיות פשוטות ומובנות הבנה מלאה על ידי כל המשתתפים במבצע.

4. על הטנקים להיסוג ולהערך לתפקיד של שמורה להתקפות־נגד מיד לאחר שכלי־הנשק המסייעים של הרגלים הוצבו על היעד הסופי. (הנרה. — אויב מאומן היטב יתארגן־מחדש במהרה לאחר שנעקר, והוא עלול מאוד לתקוף התקפת־נגד בטרם תושלם ההתבססות).
- מבצעים מאוחרים יותר במהלך 1942, לימדו לקח חשוב נוסף:
- כאשר מצויים כוחות מספיקים כדי להעמיד כוח־עתודה לצרכי ניצול ההצלחה, הרי מידת ההצלחה המושגת תגדל מעבר לכל יחס למאמץ הנוסף שנדרש.

מסע־תוניסיה, 1943

שתי הדוגמאות הראשונות שלנו הראו את ערכם של טנקים ורגלים בלילה, כנגד מערך צמדות מותקן. ההשפעה המוחצת של השימוש הנעזר בכוחות ממוכנים בלילה כנגד אויב חזק, אם הלז הפסיד חלקית את שיווי משקלו מחמת נסיגה ממושכת ושורת מהלומות קשות שספג, מתוארת באורח גרפי על ידי אלגן מורה־אד בספרו "הקץ באפריקה".

בסמוך לסיום מסע־המלחמה בתוניסיה היו כוחות־אויב גדולים נסוגים למערך הגנה חזק עד מאוד, שלרובו של הצי־האוי בון.

בהבינו עד כמה חשוב להקדים ולהכשיל את מאמצי האויב להתבסס במבצר זה, פקד הפילד־מרשל אלכסנדר על דיביזיות־השריון השישית לחצות את צוואר הצי־האוי בלילה ה־8 באפריל, 1943.

השפעת ההתקפה הזאת היתה מוחצת עד כדי כך, שתוך ארבעה ימים הניתו את גשקם למעלה מרבע מיליון גרמנים ואיטלקים.

השורות הבאות מתיאורו של מורה־אד על המבצע מלמדות כיצד ההפתעה השיגה "דרגה גבוהה של הצלחה" וחוללה "מבוכה ושברון־רוח בשורות האויב, כתוצאה".

"הם הביקעו ישר עד אל המצמאת תוך עשר השעות, שלאחר זאת. הם רעמו ועברו בהניחם בצד שדות־התעופה, בתי־המלאכה, מצבורי־התחמושת ועמדות אחרות של הגרמנים. הם לא עצרו לקחת שבויים — הדברים הרחיקו לכת מזה. אילו הסתער כוכב שביט במורד אותו כביש, לא היה מטיל רושם עז כל כך. עתה היו הגרמנים הלומים כליל. בכל אשר פנו דומה היה כי טנקים בריטיים חופזים ועוברים על פניהם בחטף... הגנרלים הגרמנים נואשו מלתת סקודות, מאחר שמגעם עם יחידותיהם נותק לחלוטין... מוכה פקפוקים ופחדים מדבקים הפנה הצבא הגרמני זנב... הצבא הפך לאספסוף..."

אלה אשר מתחו ביקורת על הצבא הבריטי כי הוא איטי ומסורבל מדי משיוכל לנצל את ההזדמנויות הנופלות לידיהו, ייטיבו לעשות אם ירהרו באמיתות הנחותיהם לאור מבצע־מופת זה.

"מקורות ומחברים"

(המשך מעמ' 2)

ביצד היית עושה זאת, אתה? מאת הקפיטן א. טאקאר פתרונו של מחבר "הבעיה הטקטית", המובאת בחוברת זאת של ה"צקלון", יפתיע, אולי רבים מקוראינו — לא משום שהבעיה טומנת בחובה איוו קושיה, אשר אין לגלותה עד הפתרון, כנהוג בספרי הבילוש, אלא משום שהפתרון עצמו מכיל הערכות השונות מן המקובל והנהוג בצבאנו־אנו, הנקרא ללחום בארץ חסרת "מרחב־עורפי". המחבר שירת בקוריאה כמפקד מחלקה, אח"כ כקצין־ביצוע פלוגתי, ולבסוף כמפקד פלוגה. הוא בוגר בקורס מתקדם של "ביה"ס לרגלים" שבארה"ב, ומשמש עתה כמדריר במחלקת הטקטיקה של ביה"ס הזה.

הבעיה לקוחה מתוך "רבעון ביה"ס לרגלים" האמריקני

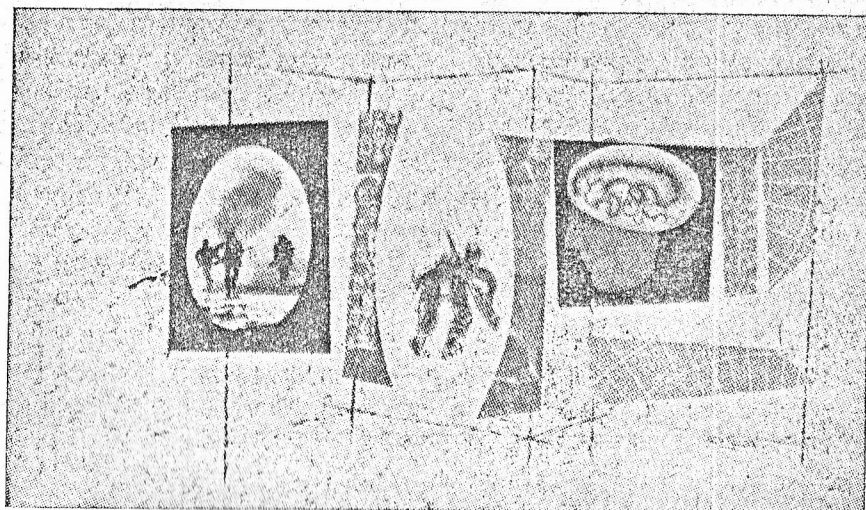
("The Infantry school Quarterly").

מנווללות הפינוי הבריטי מבוואין

יש ענין גם ב"קטנות" המלוות את מעשה פינוי הסואץ על־ידי הכוחות הבריטיים — וכן יש ענין בהערכותיהם ובראייתם של אנשי הצבא הבריטי המבצעים את הפינוי. הקטע מכתבה בכתב־עת צבאי לונדוני, הניתן בחוברת זו של "צקלון", מכיל גם מספר "מפתחות" להבנת המושגים הרווחים בקרב הצבא הבריטי בענין מעמדם האסטרטגי בעתיד של הכוחות הבריטיים במזרח־התיכון ולגביהו, עקרונות ערכתם ואורחי־הפעלתם הנובעים מכך.

הרשימה לקוחה מתוך "רבעון הצבא" הבריטי ("The Army Quarterly").

דמותו של לוחם

מאת הדי"ר רוברט ל. אנברט

כאשר לינקולן, נשיא ארצות-הברית, אמר פעם בתשובה למחפשי-מומים מיריבו המדיניים: "אין אני יכול לותר על אדם זה — הוא נלחם" — התכונן למפקד אחת הארמיות של ה"יוניון" במערב. אולם הערתו זו של המפקד העליון (הנשיא) על הגנרל גראנט תהדהד בנקל מפי כל קצין אשר היה אי-פעם אחראי ליחידת רובאים בקרב.

מדוע אנשים אחדים נלחמים בגבורה בעוד שאחרים רועדים מפחד? מדוע

⁽¹⁾ "Union" — המדינות הפדרליות שהיו את צד "הצפון" במלחמת-האזרחים האמריקנית. — המערב.

⁽²⁾ מגדולי מצביאי ה"יוניון"; נתמנה בהמשך מלחמת-האזרחים האמריקנית למפקד הראשי של ארמיות "הצפון". בשנת 1877 נבחר לנשיא ארצות-הברית, — המערב.

פלוגה אחת מחזיקה בהצלחה מעמד בפני הסתערויות אויב חוזרות-ונשנות, ואילו אחרות נשטפות בהתקפה הראשונה? מה עלינו לעשות כדי להבטיח לעצמנו מספר רב ככל האפשר של לוחמים-של-ממש ביחידת-קרב?

על שאלות אלה ועל דומות להן עונה מחקר שנערך ע"י "יחידת חקר האדם" מס' 2 (שבמצודת-אורד אשר בקליפורניה) שליד מפקדת כוחות-השדה של הצבא. מטרתה של עבודה זו היא לעמוד על ההבדלים שבין חיילים קרביים תכליתיים לבין הבלתי-תכליתיים: בין ה"לוחם" לבין ה"לא-לוחם".

בקיץ 1953, בקוריאה, שוחח צוות של שלושה פסיכולוגים עם קבוצות אנשים, אשר לקחו חלק פעיל בקרבות אותו זמן, או זמן קצר לפני-כן. על סמך דוחים של עדי-ראייה בחרו הפסיכולוגים באנשים אשר פעלו כיאות בהדיפת התקפות היריב האחרונות, ובאנשים אשר פעלם באותן הפעולות הצבאיות עצמן לא היה כנדרש. לאחר זאת נבחנו שתי הקבוצות כדי לקבוע מהם ההבדלים שבין "לוחמים" ל"לא-לוחמים".

הקבוצות שנחקרו נמנו על הפלוגות הרובאיות, אשר בחלקן נפלו הקרבות הכבדים ביותר במשך שבועות-הסיום של המלחמה בקוריאה. הן כללו חיילים מדיביזיות הרגלים ה-2, ה-7 וה-45 — חיילים אשר ועברו עליהם הקרבות ב"גבעת-הג'מולד", בעמק קומה וב"כותל החזיר".

בשעת השיחה נתבקש כל חייל לתאר לעצמו מצב שדמה למצב בו נתנסה הוא עצמו לפני זמן קצר. אם, לדוגמה, היה זה חייל מפלוגה א' של רגימנט-הרגלים ה-17 — הפלוגה אשר החזיקה ב"כותל החזיר" בעת שהוא הותקף לראשונה ב-6 ביולי 1953 — נתבקש לתאר לעצמו כי עמדתו צפויה להסתערות היריב. הוא נתבקש לקרוא בשמותיהם של 2-3 חיילים, אשר היה רוצה כי יהיו לצדו בפעילה זו — ושל 2-3 חיילים, אשר בחברתם היה רוצה פחות מכל במעמד זה. לבסוף נתבקש לתאר מקרים אשר אירעו בקרבות-הדוקים בעבר, המחזקים את טעמי בחירתו. באורח דומה, כשנחקר חייל בדבר פעולת-פטרול, נתבקש הוא לתאר לעצמו כאילו יוצא הוא לפטרול. הברירה ע"י צות החוקרים ל"לוחמים" ול"לא-לוחמים" נתבססה הן על טיבן והן על מספרן של עדויות ממקור ראשון שנמסרו ע"י חבריהם. תיאורי התנהגות-בקרב, שנחשבה ע"י חיילים-רגלים מנוסים כ"טובה", שונים מאוד היו: מהציונים הרגילים להתנהגות שקטה תחת אש ועד לתיאורים מפורשים של דרגה גבוהה ביותר של העזה ואומץ לב. האדם ה"קריר-רוח תמיד" לא נבחר למבחן זה אלא אם כן הוכיחו מעשים מסוימים שלו כי התנהגותו היתה חורגת מגדר הרגיל והולמת את המצב.

להלן כמה מקרים אופייניים:

מקרה מס' 1

רב-טוראי מפלוגה ז' (רגימנט הרגלים ה-23) התנדב, לאחר שנפצע, לחלק חוליה של מוצבת-שמוע; בלי שתהיינה לו קסדה או חזיה-נגד-כדורים-ורסיסים,

נשא חייל פצוע במורד הגבעה. משחטמו חיילי היריב את דרכו, הרג שניים מהם והמשיך בדרכו בנשאו עמו את הפצוע.

מקרה מס' 2

בליל ה-18 ביולי 1953 החזיקה פלוגה ב' (רגימנט-הרגלים ה-180) ב"אצבע" אשר התבלטה מעמדת-הלחימה הראשית האמריקנית, עד אל מרגלות "גבעת-חג" המולד". מששטף היריב אחדות מהעמדות המוחזקות בידי פלוגה ב', הוטלה לקרב פלוגה ט', כדי שתעזור לכבוש מחדש את העמדות שאבדו. סמל אחד מפלוגה ט' הוכר פה-אחד כאדם אשר היה את ראש-החץ של ההתקפה. סופר כי בין השאר חפר והוציא הוא, לנוכח תצפית ואש היריב, שני פצועים מתוך בונקר אשר בו התבצרו הללו. לאחר זאת סייע הוא לכיבוש בונקר של יריב בקפצו עליו ובזרקו פנימה רימוני-יד. ואז, בחיפויה של אש שירה חייל אחר, קפץ הוא לתוך הפירת-קלעים והמטיר לתוך הבונקר אש בקאראבין.

מקרה מס' 3

בליל 6 ביולי, 1953, הותקפה פלוגה א' (רגימנט-הרגלים ה-17) ע"י הסינים, וכמה מעמדותיה נשטפו. טוראיראשון מאותה פלוגה ועוד חייל אחד התקדמו בחפירה בכיוון אל הסינים והתקינו מחסום של גדר-תיל. למחרת, בבוקר, חיסל אותו טוראיראשון עם עוד שני חיילים, באמצעות מטול-רקטות "3,5", בו השתמשו לראשונה מאז האיומן הבסיסי שלהם, שלושה בונקרים מוחזקים ע"י היריב.

על יסוד מקרים כגון אלה נבררו האנשים בתור "לוחמים".

ותיקי הקרבות תיארו גם מקרים שונים שהמחישו התנהגות, אותה חשבו לבלתי-הולמת חייל קרבי. היו אלה מקרים קלים וחמורים — למן ראייה ושמיעה של דברים מדומים שלא נבראו, ועד לבריחה מפני התקפת אויב.

לדוגמא:

מקרה מס' 1

נוכח איש היריב השליך החייל א' את הקנה-ללא-רתע בן 57 המ"מ שלו, ברח והתחבא בבונקר.

מקרה מס' 2

כשנורה זיקוק, קפץ החייל ב' וירה באויר. בשעת פטרול נשא חייל זה מקלע קל ומפקד הפטרול הצליח אך בקושי להחזיק אותו בעמדתו. הוא היה עצבני ובלתי-אחראי, וירה למטרות מדומות.

מקרה מס' 3

חיילים ביחידתו של החייל ג' נאלצו לירות מעל לראשו של זה כדי להניצו

לירות. הוא עזב באמרו כי אינו מסוגל לשאת עוד. הוא נעדר שלושה ימים, עד שאספה אותו המשטרה הצבאית.

מקרה מס' 4

בשעת אש-חסימה של ארטילריית-יריב ישב החייל ד' על קרקע הבונקר ובכה. הוא אמר שאינו יכול לירות. אלה שאינם מן "הלוחמים" נבררו על סמך מקרים כגון אלה.

לאחר שיחות עם 647 אנשים נבררו למבחן 345. אולם היות ו-35 יצאו ממסגרת המבחן עקב סיום שירותים בקוריאה, העברות וסיבות דומות, היה לבסוף ה"דגם" מורכב בפועל מ-310 איש. מספר ה"לוחמים" וה"לא-לוחמים" היה פחות-אז יותר שווה.

כל אחד מה-310 בילה שבוע ימים בפלוגת התחלופת של הדיביזיה ה-45, בקרבת צ'ונצ'ון, לצורך מבחני כושר-תפיסה, עריכת שאלונים אישיים שונים, מבחן הומור, מילוי כמה טפסים על שטח-התעניינות ומבחן "ספר סיפור" שעובד במיוחד לתכלית זו. כל חייל מילא שאלון קורות-חיים ונחקר בדבר הרקע המשפחתי שלו וגניסונותיו בעבר, אשר אפשר ועיצבו את איפיו הנוכחי. אחדים מן ההבדלים המשווערים בין "לוחמים" לבין "לא-לוחמים" נתאשרו ע"י הנתונים שנאספו; אחרים לא נתאשרו. ההבדלים שנתגלו ב-28 מבחני-אישיות ומבחני-כושר תפיסה, מתחו קו ברור בין ה"לוחם" לבין ה"לא-לוחם".

בסיכום:

- ה"לוחם" הוא בעל תפיסה והבנה רבות יותר והוא מיטיב יותר להשתמש בכושר-התפיסה שלו. הוא גם, בכוח, מנהיג טוב יותר.
- הוא מגלה יותר קשיחות גברית, הוא פחות מעודנן ורגיש.
- הוא מאוזן יותר. הוא יציב יותר מבחינה נפשית.
- הוא מגלה יותר אחריות חברתית וסובלנות.

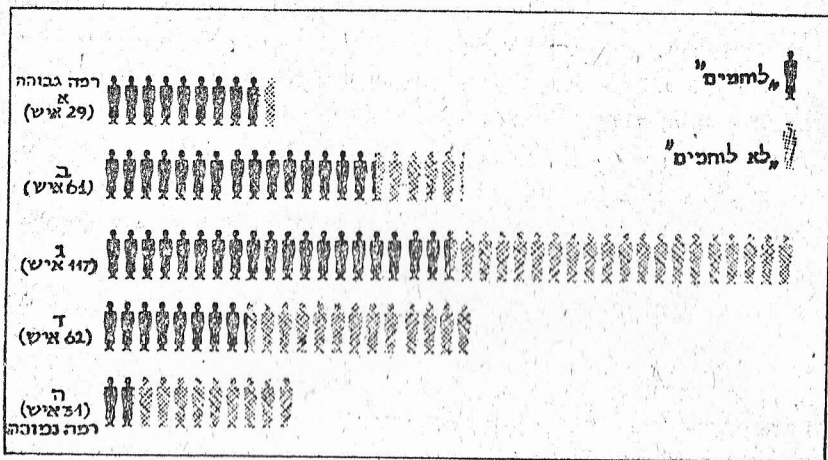
"הלוחם" הינו בעל כושר-תפיסה רב יותר: מבחני כושר-התפיסה כללו לא רק את קביעת מידות היכולת השכלית, כי אם עסקו גם בשאלה עד כמה מסוגל החייל להשתמש תכליתית ביכולתו זו. מעניין מאור מבחינה זו היו "ציוני-הרמה בתחום-הכשירות ו", של האנשים, שנלקח מ"טופס ה-20" שלהם: הציון הממוצע ב"תחום-הכשירות" היה 92 ללוחמים מעולים ו-78 ללוחמים ירודים.³

"מבחן הידיעה הצבאית" שנועד לקבוע את מידת ידיעות החומר שנלמד

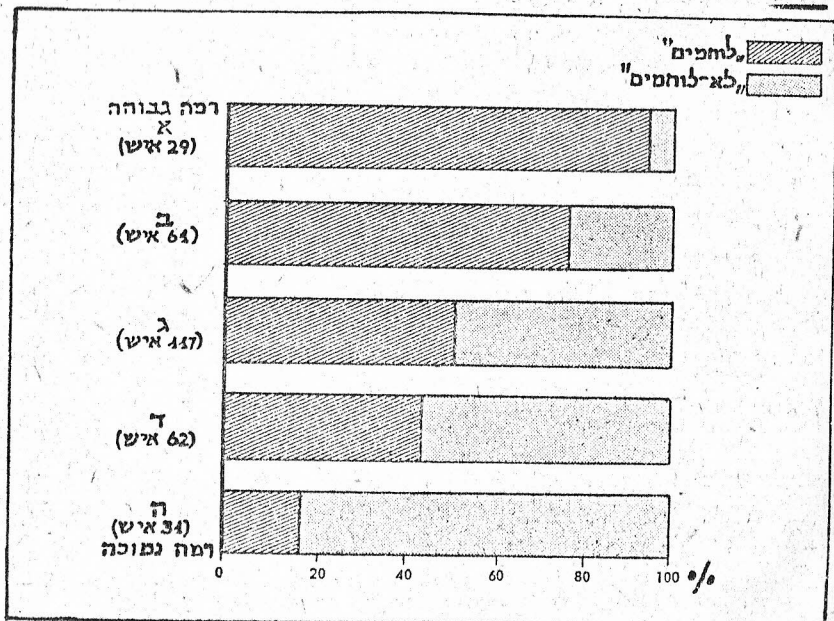
³ כן נמדדו קצב הדופק, טמפרטורת הגוף, זמני התגובות וההגבה-הפסיכולוגית.
⁴ Aplitude Area I Score — מבחן-הכולל (א) מבחן מילולי; (ב) מבחן בחשבון;
(ג) מבחן בצורות גיאומטריות. המבחן מאפשר לקבוע את מידת התאמתו של החייל לשורה ארוכה של מקצועות צבאיים. — המערך.
⁵ הציון הממוצע בצבא הוא 100.

הטבלאות א' וב' מתארות באופן גרפי את ההשוואה בין "לוחמים" ו"לא-לוחמים" לפי התוצאה הממוצעת של המבחנים. טבלה א'

הרמה לפי תוצאה ממוצעת של כלל המבחנים

טבלה ב'

באימון הבסיסי — אף הוא עשוי לגלות לא-מעט. גם כאן השיגו ה"לוחמים" תוצאות הגבוהות במידה ניכרת מאלה של ה"לא-לוחמים". כן השתמשו בעוד חמישה קב"י מידה שונים לקביעת כושר-התפיסה ויעילות שכלית.

לצערנו, הואיל ורק מעטים יחסית מבין שתי הקבוצות השיגו "ציוני-הרמה בתחום-הכשירות" מעל ל-110, אין אפשרות לקבוע מסמרות בנוגע ליחס בין כושר-לחימה לבין השכלה גבוהה. נראה, כי מרבית האנשים מבעלי כושר התפיסה העדיף, הופכים לקצינים או מקבלים איזה סוג אחר של אימון הדורש "מומחיות" מסוימת, וביניהם נדירים יותר אלה הזופכים לאנשי כיתה רובאית.

"הלוחם" נידון ככושר-ההנהגה רב יותר: ששה מבחנים הנוגעים לבחינותיה השונות של המנהיגות הראו כי ב"לוחמים" גלומות סגולות-בכוח רבות יותר של מנהיגות מאשר ב"לא-לוחמים". הוא מאוזן יותר, מהיר-תגובות, עצמאי, חברותי, בעל כושר הסתגלות ובעל תושיה. לא זו בלבד שהוא עשוי יותר להיות מנהיג טוב בקרב, כי אם יש לו גם יותר סיכויים להוכיח את עצמו כמנהיג טוב במצבים צבאיים או אזרחיים אחרים.

"הלוחם" הינו יציב יותר: תוצאות מחקר זה מצביעות על כך כי ה"לוחם" הטיפוסי, שיווי משקלו הנפשי טוב יותר, והוא יציב יותר מבחינה נפשית מאשר ה"לא-לוחם" (עם זאת גילה המחקר כי מצויים אף "לוחמים" החסרים יציבות-נפשיות). לפי שבעה מבחנים שבאו לקבוע את מידת היציבות הנפשית נמצאנו למדים כי ה"לוחם" הינו מבחינה שכלית, אדם בריא ומאוזן יפה בעוד אשר "היפוכו" נוטה לדכאון, מגלה דאגה מופרזת למצב בריאותו, ומגזים בסימני המחלה שלו.

"הלוחם" הינו גברי יותר: ה"לוחם" מתגלה כגברי יותר באשר לשטחי ההתענינות שלו וביחסו להכרים מאשר ה"לא-לוחם". הוא מחבב התעסקות גופנית תחת כיפת השמים, בעוד שה"לא-לוחם" מבכר התעסקות פאסיבית יותר.

"הלוחם" הינו אחראי יותר מבחינה חברתית: הוא מגלה דרגה גבוהה יותר של אחריות חברתית, והינו סובלני יותר מאשר ה"לא-לוחם". הוא דואג לא רק לטובת משפחתו הקרובה לו קירבת-דם, אלא גם מזדהה עם קבוצה חברתית רחבה יותר, פחות אישית. הוא מעונין יותר מאשר ה"לא-לוחם", בכוננות-המגן הלאומית, בהפחתת מספר מקרי המות ע"י תאונות, מחלות, ועוד ענינים דומים. הוא גם יותר סובלני כלפי אחרים ודעותיהם.

הרי שלפנינו, איפוא, תמונה ברורה למדי של ה"לוחם": אדם שניחן בשווי-משקל, אישיות מוצקת, ותקיפות האופי. בהשוואה ל"לא-לוחם", נראה כי הוא עולה עליו מבחינת כושר התפיסה וההבנה, וכושר ההנהגה; לו בגרות רבה יותר, והוא אחראי יותר, עצמאי יותר וסובלני יותר.

אספורט-המגן בצבא שביצריה

(עם אליפויות-הקיץ הארציות)

ביום א' 3 באוקטובר, בסביבת העיר העתיקה פרייבורג, עמדו להגיע לסיומן אליפויות הצבא הקיציות — בפעם הרביעית מאז גמר מלחמת-העולם. אלו הן תחרויות באספורט-המגן, שאינן משתוות אמנם עם המאורעות הגדולים של הספורט האזרחי על המוני-הצופים העצומים שלהם ותופי הפרסומת הרעשנית, אולם חשיבותן לארץ ולעם (כפי שכבר צוין כאן פעם בגילוי-לב) הינה לפחות שווה לזו של מאורעות ספורט-הראווה והספורט המקצועי. העיזית של כל העוצבות, אשר נבחרה תוך כדי התחרויות המוקדמות בדיביויות ובריגודות מתוך למעלה מ-3000 „אנשי פטרולים” — מתכנסת בהזדמנות כזו של פרייבורג, לתחרות קשה אך הוגנת והברית. זוהי תחרות אשר יותר מדרגות-הישג ופרסים, חשובה בה עצם ההשתתפות; תחרות שמטרתה ותכליתה אינן טיפוח שכבה נבחרת מצומצמת, כי אם התפשטות רחבה ככל האפשר של אספורט-המגן.

תולדות אליפויות-הצבא

אליפויות הצבא קשורות באופן הדוק בתולדות אספורט-המגן, אשר כבר בשנים שלפני מלחמת-העולם הראשונה השיג התקדמות ניכרת ומשך חוגים רחבים. בשנת 1937 נתקיימו לראשונה, בברן, אליפויות-צבא שכללו קרב-חמש וקרב-שלוש. תחרויות דומות, בשטחים הנ"ל, קוימו שנה לאחר-מכן בלוצאן. במסגרת התערוכה הארצית בציריך, בקיץ 1939, קיים מפעל האליפויות השלישי, אשר יכול היה לזקוף על חשבונו הצלחה תצמולתית משמחת. הודות לכך שהגנרל גיזאן הכיר בערכו הרב של אספורט-מגן בריא, גרם השירות הפעיל לתנופה רבה בתחום זה. באליפויות הצבא הראשונות שבתקופת השירות הפעיל, אשר נערכו ב-1940, בתון, השתתפו בקרבות-חמש, בקרבות-שלוש וכן בקרבות-ארבעה

1) עם הכרות הגיוס מתמנה בצבא שביצריה מצביא כללי, המקבל את התואר „גנרל”, שאינו קיים בשביצריה בימות שלום. — המער.
2) השירות הפעיל — תקופת השירות בצבא השביצרי בה גויסו יחידות מיליציוניות לשירות פעיל להבטחת בטחון הארץ, בשנות מלחמת-ה'2, וכן, בשעתו, במלחמת-הראשונה. — המער.

כדי להראות באיזו בהירות מפרידים המבחנים בין „לוחמים” לבין „לא-לוחמים”, ניתנו בטבלה א' התוצאה הממוצעת של 38 מבחנים. כאן מוינו כל הנבחנים לחמש רמות בהתאם למספר הנקודות הכללי שהושג במבחנים. א' היא הרמה הגבוהה ביותר וה' — הנמוכה ביותר. יש לציין כי למעלה מ-90% של החיילים שמוינו לרמה א', ומעל ל-75% ברמה ב', הם „לוחמים”, בעוד שבקבוצת הרמה ה' היוו ה„לוחמים” רק 16%.

תוצאות מחקר זה נוגעות לארבעה, לפחות, מן השטחים אשר הם מעניין הצבא ומדיאגנוז: מדיניות ממלכתית בענין כוח-אדם; מיונו והצבתו של כוח-אדם בתוך הצבא; הרכבם ואימונם של הצעירים שבצויות-הקרב של חיל-הרגלים, כגון צויות-מקלעים, להביוורים ומטילי ריקטות (בזוקות). במידה פחותה חלות המסקנות גם על חיליות-לוחמים אחרים. כושרו הקרבי של הצבא ירד אם יהיה הוא (הצבא) נאלץ לקבל לשורותיו אנשים ירודים מבחינת השכלתם, יציבותם הנפשית בגרותם וכו'. ביחוד בבחירת מפקדים קרביים, החל במפקדי כיתות ומעלה, יש להקדיש קודם-כל תשומת-לב לבחירה באלה, אשר על סמך המבחנים הם נראים כמסוגלים יותר לעמוד בלחץ הקרב.

אף כי „לא-לוחמים” נמצאים כמעט בכל יחידה, הרי בהתחשב עם הבעיות הכרוכות במחזור האינסופי: — חיול, קליטה, אימון, השימוש בחיילים פרק זמן קצר, ולבסוף ההכרח לותר עליהם; עם שחרורם — ניתן לומר כי הצבא עושה בכל-זאת, עבודה הראויה לשבח ובהכשרת חיילים ללחימה. אף-על-פי-כן מצויים „לא-לוחמים” כמעט בכל יחידה, אלא שעתה, לאחר שנראה כאפשרי לגלות אנשים כאלה במידת-דיוק מתקבלת על הדעת, יש לעשות כל מאמץ לפיתוח שיטות מיוחדות לאימונם.

עדיין יש לברר ולקבוע מהו הכרחי בשביל שפעלן הלוחם של יחידות קטנות יהיה תכליתי כראוי. לדבר זה חשיבות מיוחדת בהרכבתם של צוותות-קרב קטנים, כגון צויות-מקלע בינוני, צויות-להביוור, צויות-מרגמה ואף ביחידות גדולות יותר, כגון מחלקה או פלוגה של רובאים. ברור הדבר שיש לחלק „לוחמים” ו„לא-לוחמים” חלוקה מחושבת בין יחידות קרביות, באופן שלא כל צויות שלם של כלי-נשק קיבוצי ולא מרבית אנשיהם של פטרול-לוחם, של מחלקה רובאית ושל פלוגה יהיו מורכבים „לא לוחמים” בכוח. אם יומצא למחלקת השלישות של הרגימנט, או של הגדוד, לוח הישגי-מבחן של „לוחמים-מעולים” (כפי שמספק את הידיעה הזאת „טופס 20”) תתאפשר חלוקה מחושבת של „לוחמים” בכוח ו„לא-לוחמים” בכוח.

ככל שיעשו מחקרים רבים יותר בשטח זה, יתחורו עובדות נוספות. לכשישולבו עובדות אלו בנוהג המקובל לגבי כוח-אדם ואימון, יגדל כושרו-הלוחם של הצבא. הטכניקה של המלחמה נהיתה מורכבת יותר, וזירתה של המלחמה האפשרית נשתנתה מאז ימיו של לינקולן; אולם כלינקולן בשעתו, כן זקוקים גם צבאות ימינו לאדם הנלחם.

האחרונות מאפשרים לכל יחידה מיחידות הצבא מכל חיל שהוא, להקים "רביעית-פטרול" חרוצה ובלי סבוכים יתרים לנהל את ההתאמנות במקום מגוריהם של האנשים. אליפויות הקיץ הצבאיות, הראשונות של תקופת לאחר המלחמה, נערכו ב-1949 בסביבת עיר הכירה (ברן). כתוצאה מנסיון אליפויות אלו שבברן הוכנסו כמה שיפורים בתקנון, אשר הוכיח את עצמו על הצד הטוב ביותר בשנים שלאחר מכן. אליפויות-הקיץ הצבאיות שלאחר זאת, החלו ב-1951 בלוצרן וב-1952 באראו. לאליפויות הקיץ הצבאיות קדמו תמיד תחרויות מוקדמות³ במסגרת העוצבות שזקיפו מדי פעם למעלה מ-700 צתות; כי הרי מטרת תחרויות-הצותות הינה לסייע להתרחבות אספורט-המגן, להביא בכל חלקי הארץ פטרולים רבים ככל האפשר לידי התאמנות ולידי השתתפות בתחרויות המוקדמות.

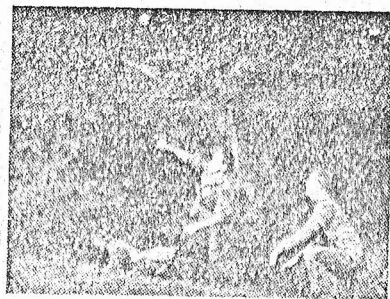
מה דורשת תחרות-צות קיצית?

אחד "הפטרולים הרביעיות"

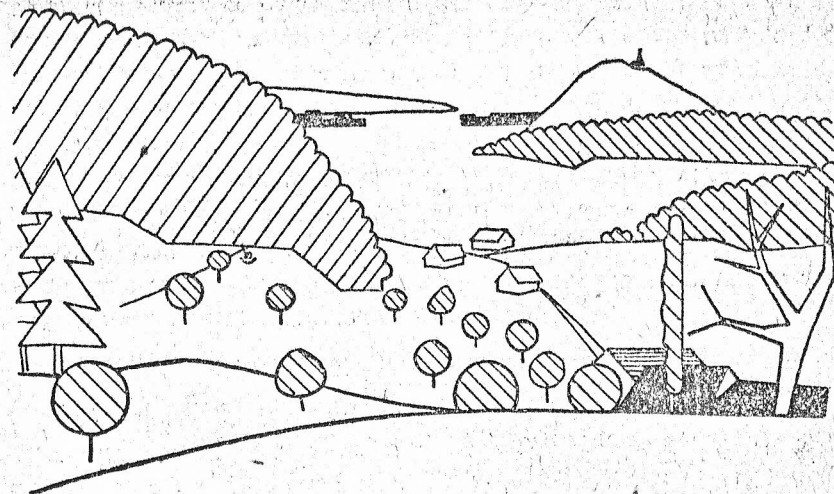
הצות מורכב מארבעה אנשים המוכרחים כולם להשתייך לאותה יחידה עצמה. הפי-קוד יכול להיותו בידי קצין, מש"ק, טוראי ראשון או חייל-טוראי. כבעלת ערך מיוחד הוכיחה את עצמה תעודת-ההתאמנות, אשר הונהגה בצבא לפני שנים אחדות והמהווה כיום תנאי להשתתפות באליפויות. תעודת-ההתאמנות כוללת אישור על הבדיקות הר-פואיות המבוצעות בכספי המוסד לביטוח-אנשי-צבא. אנשי הפטרול רצים במדי-האימונים שצבעם הוא אפור-ש-שדה⁴, חבושים כומתות-שדה, וכל אחד נושא עמו את הרובה, צקלון-הצד והמימיה. מפקד הפטרול מצויד במשקפת-שדה, צקלון-מפות ואקדח.

מרחק המירוץ הוא, לרבות העליות, 16 ק"מ, כשעליה בגובה של 200 מ' שקולה כנגד מרחק של קילומטר אחד. בעת המירוץ אשר נתיבו משולט רק בחלקו ושאת חלקיו האחרים יש לעשות באמצעות המפה וה-מצפן, נערכת שורה שלמה של מבחנים

הסלת רימונים — כשלב במירוץ

- (3) לבחירת הצותות החזקים ביותר, אשר הם בלבד ישתתפו אחר כך בתחרות הארצית. — המער.
 (4) כינוי שהיה מקובל בצבא הגרמני בשעתו ובצבא השביצרי עד היום לגון של מדי אנשי-צבא בשירות-שדה. — המער.

נוף-המירוץ

צותיים, אשר הונתגו או לראשונה, 1100 אנשי-מגן מכל הדרגות וכל החילות, לרגלי טכס ציון דרגות ההישגים, טבע הגנרל גיזאן את אימרתו בדבר "הגוף החסון והבריא, שרצונו של האדם שולט בו". אליפויות הצבא אשר נתקיימו ב-1941 בכול הפכו להפגנה אדירה של אספורט-המגן ושל תחרויות-צותיות, וזו גשאה מיד פירות נוספים. בחורף 1942, כדאוס, קיימו לראשונה אליפויות-צבא גדולות של חיילים-גלשים, אשר הביאו לידי התפתחות רחבה ומשמחת של מירוצי-פטרולי-גלשים בקרב הצבא. נקודת-שיא בפעילות הספורטיבית הצבאית בתקופת השירות הפעיל היוו אליפויות הקיץ הצבאיות של שנת 1943, שנערכו בפרייבורג. אותה שנה החל באדלבודן מפעל אליפויות החורף הצבאיות השני שבתקופת השירות הפעיל, והוא הקיף נוסף על מירוצי-פטרולים גם קרב-שלוש, קרב-ארבע וקרב-חמש צותיים חורפיים. אליפויות-החורף הצבאיות בשנת 1944 נערכו במונטה-קרנס.

אליפויות-הקיץ הצבאיות של 1944 אשר לפי התכנית עמדו להיערך בסנט גלן נפלו, לרוע-מזל, קרבן למצב המדיני-הצבאי של אז, אשר דרש כוננות מוגברת. סיום פעולות האיבה באביב 1945 שם קץ אף לכל התכניות לפיתוח נוסף של אספורט-המגן, אכן, עד מהרה הוברר שוב כי אי-אפשר פשוט להפקיר את אשר הושג בתחום אספורט-המגן בשנות השירות-הפעיל, כי-אם מענינו של הצבא הוא לשמרו ולקיימו אף בשנים שלאחר המלחמה. בד בבד עם זאת נתבלט גם ההכרח בפעילות חוץ-שירותית מוגברת.

בשביל תחרויות צותים בקיץ נקבע הסדר חדש, בהסתמך על נסיונו של אגוד המשקיים השביצרי ומבחניו הנערכים בתנאי שירות-שדה. התקנונים שנקבעו בשנים

ירית השדה ותצפית הקליעה

חמשת הקילומטרים שלאחר מכן, תוך כדי כך עליו, בדרך הכלל, להגיע אל נקודת ה"סיום של פרשת קריאת המפה, בעברו שתיים או שלוש נקודות לפי הסדר שהוא יכול לבחור בו באופן חופשי. ערך מכריע נודע כאן למידת ידיעת-מפה וליכולת של ההת-מצאות הנכונה בשטח, בהן גיוזן מפקד ה"פטרול, כי הלא ע"י בחירה בנתיב הנכון אפשר תכופות להרויח דקות יקרות-ערך. בנקודת הסיום של נתיב-התנועה-לפי-מפה בא אומדן מרחקים. בתחנה זאת יש לאמוד המישה מרחקים אשר בחירתם מותאמת לנדרש בפרקטיקה הצבאית. על מפקד ה"פטרול למסור בכתב את התוצאות לממונה על התחנה. תוצאות אשר בהן ההפרש-העודף או ההפרש-החסר לעומת התשובות הנכונות אינם עולים על 10%, מזכות ברוח של שתי דקות, בעוד שתוצאות אשר בהן ההפרשים הם פחותים מ-20% מזכות ברוח של דקה אחת מזמן הריצה שבמציאות. בפ"ק אומדן המרחקים אפשר, איפוא, ע"י עבודה יפה להרויח 10 דקות יקרות-ערך. לאחר אומדן המרחקים בא המסע-בעזרת-מצפן. לפי אזימוט נתון יש למצוא בעזרת המצפן בלבד דרך באזור-יער שאין לסקרו בעין. גם בסביבת פרייבורג לא תחסרנה חלקות-שטח שבהן אפשר יהיה לבצע את המבחן הזה באופן תכליתי ככל האפשר. לאחר נקודת-המטרה של מירוץ-המצפן באה שוב דרך מסומנת דגלונים ב"אורך של כ"ק"מ, המוליכה אל מקום אי-מוני-התצפית. כאן יש למצוא בתוך חלקת שטח מסוימת, חמישה "יריבים" המסומנים כל אחד ע"י דמה על גבי תרשים השטח, שנמסר לפטרול. לצורך התצפית מעמידים לרשות הפטרול משקפת-שדה. כל תוצאה

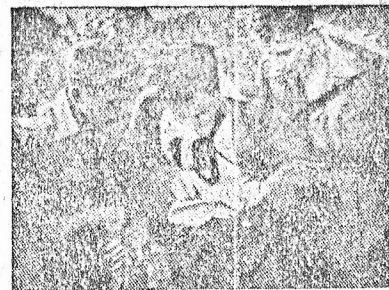
נכונה מזכה בשתי דקות וביחד אפשר, איפוא, שוב להרויח 10 דקות. כדאי, איפוא, לשאוף רוח למשך כמה שניות ולאמץ את העין. מתחנת התצפית מוליכה שוב דרך מסומנת דגלונים אל המבחן האחרון והחשוב ביותר — אל הקליעה. במבחן הקליעה הגעריך בקרבת מטרת-המירוץ הסופית נ"רשים הפטרולים לחסל שלושה "יריבים" ע"י ירי ממרחק של כ-150 מ', לדמאי-לבנים או דמאי-שדה, במינימום של הוצאת תחמושת. כאן הזיכויים בנקודות או בדקות, בשים לב לערכו של מקצוע חשוב זה, הינם גבוהים מאוד: שלוש פגיעות מקנות זיכוי של 12 דקות. באם שלוש הפגיעות הושגו בשלוש יריות, זוכים אנשי הפטרול, הרשאים לירות בסך-הכל שש יריות, בדקה נוספת תמורת כל תחמיש מוחזר. בקליעה

צבאיים. מבחנים אלה גורמים לכך, כי לא בלבד הרגלים כי אם קודם כל העבודה היפה בדרך היא-היא המכריעה אם ינצח הצות או יכשל.

המירוץ מתחיל בריצת-פתיחה למרחק של כ"ק"מ, אשר בו אין להרוג מהזמן שנקבע לכך. בשלב זה משגיחים על כך ש"הריצת-פתיחה" זאת של הפטרולים, החייבת להכניסם לקצב המירוץ ולסגלם אליו, תיעשה באופן נכון ומחושב. צותות בלתי-כשירים עלולים להיפסל. כדאי עוד להזכיר את הכלל כי אנשי הפטרולים מובאים למגרש-הזינוק במשאיות סגורות, וזאת בכדי שהם לא ידעו לפני-כן את אזור ה"מירוץ ונתיבו, הנשארים כרגיל בגדר סוד עד לרגע האחרון. מובן, איפוא, כי אף לקהל אין אפשרות להודע מראש על הנתיב ועל המבחנים העומדים להיערך בדרך. הפטרולים מתחילים במירוץ בזה אחר זה, בדרך-כלל, בהפסקות של 3 דקות.

המבחן הראשון לאחר ריצת-הפתיחה — הטלת רימוני-יד: שלושת אנשי הפטרול חייבים, בהנהלת מפקד הפטרול, לזרוק, כל אחד, ארבעה רימוני-ידמה לתוך מעגל בקוטר של 3.5 מ' ממרחק של 20 מ'. כל קליעה לתוך השושה מזכה את הפטרול ב"פרס" של דקה אחת. הוא יכול, איפוא, כבר עתה לזכות ברוח של שתיים-עשרה דקות. אולם דוקא הטלת רימוני-היד דורשת בתור הנחה מוקדמת אימון טוב ובלתי פוסק. בקרב פטרולים רבים היא-היא שהיתה קודם ה"חלש שבמקצועות.

לאחר הטלת רימוני-היד באה הריצה בכ"ברת-נתיב מסומנת בדגלונים — שאורכה הוא 2 ק"מ לערך, ובקצהו נמסרת למפקד ה"פטרול מפה. בעזרת המפה עליו לעבור את

זיהוי הנתיב לפי מפה

אומדן מרחקים

האבחנה ב"עמדות-איוב" מוסתרות שבגובה ממום

ניתן, איפוא, לזכות ביחד ב־15 דקות. כאן יותר מכל מקום אחר חשוב, איפוא, להתרכז בשקט ולהפיל בשלוש יריות שלושה "יריבים" — זוהי משימה אשר ודאי שמצריכה, לאחר ריצה מאומצת, של 15 ק"מ, קשיחות וכוח־צוץ. הקליעה שייכת נוסף על כך לחלקים המענינים ביותר של אליפויות־הקיץ הצבאיות והיא תמיד מושכת הרבה מאוד אורחים וצופים.

מהקליעה מוליך נתיב מירון מסומן דגלונים, באורך של קילומטר אחד בערך, ישר אל מטרת המירון. למען חשב את סולם־דרגות ההישגים והמעמד בתחרות, מחברים את הזכיות שהושגו במבחנים הצבאיים ששולבו בתוך הריצה, מנכים את הסכום הכולל מזמן הריצה שבמציאיות וכך מתקבל "זמן־הדרגה", כפי שמקובל לכנותו. בסך הכל אפשר בהטלת רימוני־היד, באומדנים, בתצפית, ובקליעה להשיג את המכסימום של 47 דקות — דהיינו זכיה שכדאי להיאבק עליה. בעבודת הרגלים בלבד אין להשיג את ההצלחה בתחרויות הקיץ הצבאיות. גם את הראש יש לשותף בהן.

בהתכנס מבחר הצבא בפרייבורג

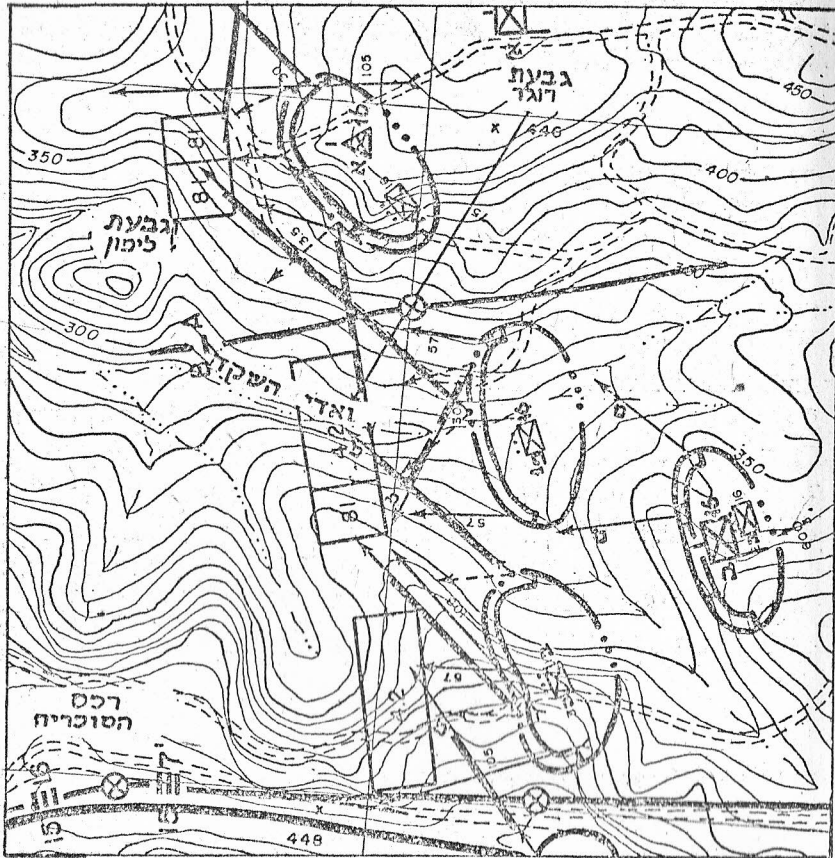
באליפויות הקיץ הצבאיות האחרונות אשר נערכו לפני שנתיים באראו, היו בנתיב המירון בן 15.5 ק"מ, עליות עד כדי 570 מ' וירידות עד כדי 590 מ'. במירון אראו ניצח, זו הפעם השניה, הפטרול של לויטנט־בכיר סופיגר מהפלוגה הרובאית ב' מגדוד 41 (הדיביזיה ה־8). הפטרול שלו אשר היה מאוזן היטב ומורכב משתתפי־תחרות מאומנים כדבעי, עבר את הדרך תוך משך־הריצה של 12.17, שזוה נוכו 35 דקות בזכות הישגי הפטרול במבחנים הכלולים בתחרות — והוא השיג "זמן־מקנה־דרגה" טוב מאוד: 1.37.17. הפטרול של סופיגר הקדים בכך ב־7 דקות את הצות של פלוגת הרגלים ג' מגדוד 60 בראשותו של רב־טוראי קללר, שתפס את המקום השני.

המנצח באליפויות־הקיץ הצבאיות ב־1951 ו־1952 הועבר בינתיים לתפקיד מפקד פלוגה ביחידה אחרת והפטרול לא יוכל עוד להופיע בהרכבו הבודק, כדי לזכות אולי בפעם השלישית בתואר הרם של אלוף הצבא בתחרות־צוותות הקיציות. קשה להתנבא על כך מי יהיו הטובים שבצוותות באליפויות־הצבא, הלא כל הנוגע למירון נשאר בגדר שאלה פתוחה — נתיב המירון, הנשאר בלתי־ידוע לכל הפטרולים עד לרגע האחרון, אופן התקנתם ועריכתם של המבחנים השונים וביחוד של המסע לפי־מפה־ומצפן — הרי אי אפשר שלא ישפיעו על התוצאה הכוללת. מה שהינו בגדר ודאי, זהו כי הצות הטוב ביותר הוא שינצח, לכל הפטרולים אשר מתכוננים עתה בריציות, בהנהלתם של קציני־ספורט מוכשרים, למבחנים קשים אלה, מובטח הסיכוי להיות בין המנצחים. התחרות ההוגנת והחברית של מאה הצוותות מהטובים שבצבאנו — מובטח לנו כי תדגים אספורט־מגן טוב והוגן ביותר ואף תגרום הגאה

רבה לצופים המעונינים הממתנים לה בהמונים־המונים ומקבלים במקום מרכזי הסברים על המפעל; והיא תעורר אצלם מחשבה על דרכים חדשות. מתוך 700 הצוותות אשר עמדו בהתאמותם והשתתפו בתחרויות המוקדמות שבמסגרות עוצבותיהם, נבררו לקראת התחרויות בפרייבורג, 100 הצוותות הטובים ביותר מה"אוסצוג" וה"לאנדואר"⁵.

כאן מן הראוי להצביע על העבודה העצומה, הנעשית בהתנדבות ובמסירות, העומדת מאחורי מספרים יבשים אלה. המדובר בעבודתם של מפקדי היחידות, של קציני־הספורט והאלפיניזם של העוצבות, החל מהפלוגה או הסוללה וכלה בברי־גדה או דיביזיה; כל אלה עושים לא רק עבודת־מנהלה רבה, כי אם גם מארגנים ומנהלים את התאמות הפטרולים שלהם. כן ראויים להוקרה אנשי־הפטרולים עצמם, המוכנים מרצון לותר על ענינים משלהם והנותנים מכספם ומזמנם למען הפעולה החוץ־שירותית. העיקר בתחרויות פרייבורג אינם דוקא פרסום ודרגות־הישג, ההשתתפות עצמה חשובה מאלה. כל צות אשר יתגבר על כברת המירון שסומנה בסביבת פרייבורג, ואשר יעמוד במבחנים הצבאיים ששולבו בה, ראוי יהיה לתודה ולהוקרה. אף רביעיית הפטרול האחרונה שתגיע למטרה תהא ראויה למחיאיות־כפיים. תחרות־צוותות בצבאנו, כפי שהיא באה לידי ביטוי באליפויות הקיץ והחורף הצבאיות, נמנית על הלקיה רבי־הערך ביותר של הפעילות החוץ־שירותית, אשר זכתה בארצנו להתפתחות כה נרחבת ומשמחת. הפעילות החוץ שירותית הרי היא משענת חשובה של כוננות המגן הפעילה שלנו, והיא טעונה גם בעתיד קידום מוגבר.

(5) לפי מבנהו הפנימי של חיל הצבא השביצרי, ה"אוסצוג", זהו חיל־שדה א' (השנתונים 36—19), ה"לאנדואר" הוא חיל־שדה ב' (השנתונים 48—37); ה"לאנדשטורם", חיל־המשמר (השנתונים 49—60), הינו קשיש מכדי להשתתף בתחרויות הכלליות, ומארגנים בשבילו מירוצים מיוחדים. — המער.
(6) טיפוס־הירים (הנקרא על שם הרי האלפים, הגבוהים שבהרי אירופה). — המער.

מ ק ר א :

<p>שסיסת אש של טרגסות 81 4.2' 81 ס"מ ו-4.2'</p>	<p>קנה ללא-רתע (וציין הקליבר)</p>	
<p>סוצב חלקתי</p>	<p>זרת אש של שני סקלעים כינוניים (קליבר 30')</p>	
<p>סוצב תופית של פלוגה א סהרגיסנטס-ה-16</p>	<p>החצים טראים אח בכולות הגזרת; הקו השחור הענה שעל החץ המלא טראה את שטח שסיסת- אש-הסכנה של הסקלעים</p>	
<p>סוצב-הסיקור של פלוגה ב סהרגיסנטס-ה-16</p>	<p>3 טרגסות 60 ס"מ</p>	
<p>קו-בכול בין זרות של פלוגות</p>	<p>סקלע-קל</p>	
<p>נקודת-נקרה</p>	<p>השטח לתוכו חדר האויב</p>	

כיצד היית עושה זאת אתה ?

מאת הקפיטן ג. א. טאקאר

קרא את המצבים, עיין בתרשימים ובדוק אם יכול אתה לקבל את הפתרונות המוצעים ע"י הקפיטן טאקאר לבעיות טקטיות אלה.

המצב :

כמפקדה של פלוגה ב' יודע אתה כי המצב בגורתך הינו בכללותו מתוח. אתה יודע כי לפני שני לילות הוכרחו לסגת אל מערך הרגימנט, ע"י פעולות האויב, מוצבי-קרב קדומניים, שנמצאו מלפני קו הרגימנט שלך. קצין המודיעין הגדודי הודיע לך כי מכל דוחות המודיעין מסתבר שצפויה להתחולל בעתיד הקרוב התקפה כללית של האויב. גם יודע אתה יפה כי עמדות-קו-החזית ספגו במשך היומיים האחרונים אש מפוזרת ממרגמות ותותחים.

ב-1 באוקטובר (בליל שעבר) בשעה 22.15 בקירוב, פקד את עמדותיך שלך ואת עמדותיה של פלוגה א' פטרול-גישוש של האויב בעוצמה של מחלקה, לערך. מחלקה 1 שלך תפסה שני שבויים פצועים. לשניהם היה הגור חודש. אצל אחד מהם נמצא מכתב מיועד אל רגימנט-הרגלים ה-81 של האויב.

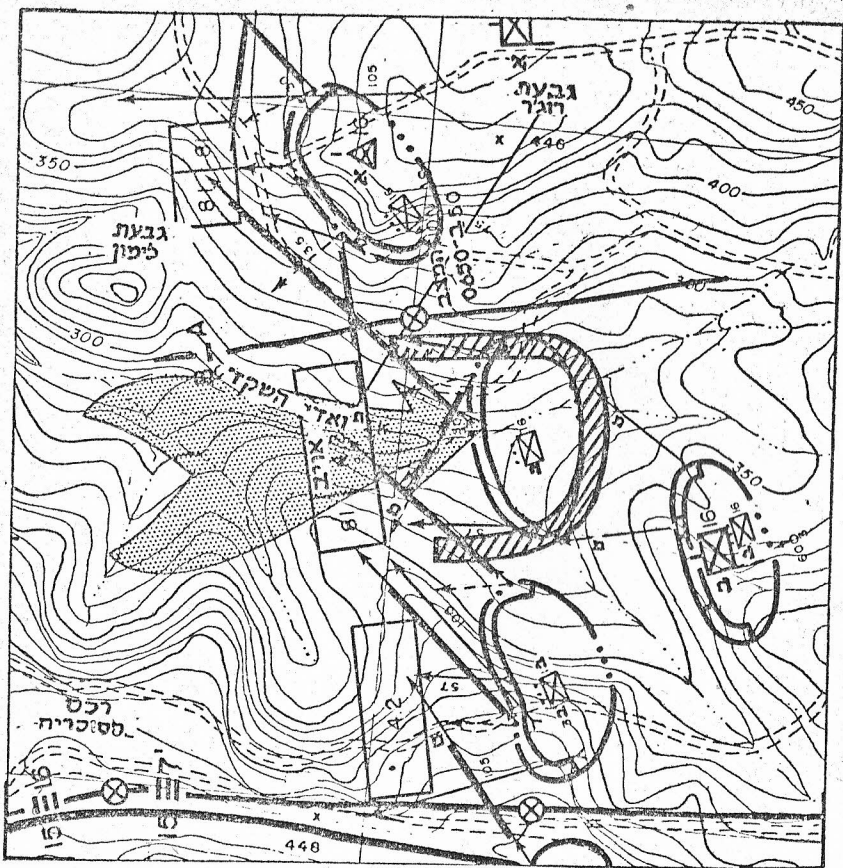
ב-2 באוקטובר, ב-0615 (כ-15 דקות לפני עלות השחר) התגברה אש הסיוע של האויב לאורך כל חזית הרגימנט. אש הזקה ניתכה הן על עמדותיה של פלוגה א' והן על עמדותיה של פלוגה ב'. האבטחה הקדמית המקומית של גזרת שתי הפלוגות הודיעה על כוח בעוצמה של פלוגה רחבאית, לערך, הנע במעלה ואדי השקד".

בוקשה אש סיוע על "ואדי השקד", על "גבעת לימון" ועל "רכס הסוכריה". אש זו הונחתה במאמץ להאיט את תנועת האויב, לגרום לו אבידות ולשבש את מערכי התקפתו.

ב-0630 הותקפה פלוגתך (פלוגה ב') ועל ידי כוח-אויב בעוצמה ניכרת (ראה מפה ב').

מפקדי מחלקות-קו-החזית שלך, ביקשו כי תיירינה משימות אש-הסכנה. אתה ביקשת מיד (וקיבלת) אש-סיוע נוספת כדי להגביר את משימות אש-הסכנה לאורך קו-החזית של פלוגתך.

הערות למקרא של מפה א': (א) תיקון טעות - השויות "מח' 1 של פלוגה ב' מהרגימנט ה-16" ו"מוצבי-הסיקור של פלוגה ב' מהרגימנט ה-16" הורחלו במקומותיהן; כל אחת מהן שייכת לסימך-הצבאי של חברתה. (ב) "השטח לתוכו חדר האויב" מסומן במפוח ב'.

ההתקדמות של האויב. ברוב המקרים זהו התפעול הטוב ביותר. ברם, יכולים אנו להפעיל את מחלקת-העתודה ככוח-התקפת-נגד, אם קיימים התנאים דלקמן:

1. בוצעה חדירה של כוח קטן (בדרך-כלל בעוצמה של כיתה או פחות).
2. היוזמה בשמטה מידי האויב.
3. אין מתגברים את האויב.
4. אש בלבד לא גרשה את האויב.

נמצאנו למדים כי המגן, בתכנון התקפת-נגד, מבטח לעצמו הצלחה. אם אין עצמת עתודתו מספקת לערוך בהצלחה התקפת-נגד, הוא מפעילה בתפקיד חסימה, ומשאיר את ההכרעה בדבר התקפת-הנגד למפקד הממונה עליו. עתה, בחן את המצב שלפניך. שים לב כיצד מתיישמים בו העקרונות שצוינו

ב-0642 דיוח מפקד המחלקה ה-1 שלך כי כיתתו השמאלית נשטפה וכי הכיתה המרכזית והכיתה הימנית שלו עומדות בקרב-מקרוב. מיד לאחר תשדורת זו הופסק הקשר עם המחלקה ה-1.

מפקד המחלקה ה-3 מדוח כי חייליו מוסיפים להחזיק במחציתה השמאלית של חזית הפלוגה, למרות לחימה בלתי-פוסקת ואבידות כבדות. הוא מודיע לך כי כוח-האויב בעוצמה של מחלקה רובאית, לערך, נמצא בשטחה של המחלקה ה-1 וכי למעשה פסקה באותו שטח כל התנגדות של כוחותינו.

רובאי פצוע מהמחלקה ה-1 מוסר לך דו"ח כי המ"מ שלו נהרג וכי כל המחלקה אבדה.

קציני-המבצעים הגדודי מתקשר אתך כדי להודיעך כי התקפת-האויב נמשכת לאורך כל חזית הרגימנט. כן אומר הוא לך כי הפלוגות א' וה' מותקפות קשות, אך הן עדיין בשלימותן.

דרכי פעולה אפשריים

השעה עתה 0650. אתה, כמפקדה של פלוגה ב', באיזה מדרכי הפעולה הבאים היית בוחר?

תכנית א' —

אתה מבקש אש על השטח שלתוכו חדר האויב, מצוה על מפקד המחלקה ה-2 לצאת להתקפת-נגד, ומודיע למפקד-הגדוד על פעולתך.

תכנית ב' —

אתה מבקש אש על השטח שלתוכו חדר האויב, מצוה על מפקד המחלקה ה-2 להישאר בעמדת-חסימה, ולמנוע את האויב מלהדור עמוק יותר לתוך מתחם-ההגנה, ואתה מודיע למפקד-הגדוד על פעולתך.

ניתוח ופתרון

כדי להגיע, במצב הדומה לזה המוצג לפנינו, לידי פתרון טקטי נכון, מן ההכרח לחזור על העקרונות המכתיבים את אורה הפעולה של מחלקת-עתודה. ראשית-כלל, הבה נדון במשימות העלולות להיות מוטלות עליה.

1. לסייע באש למחלקות שבקו-החזית.
2. להגביל חדירות אויב.
3. לחפות על אנפי הפלוגה ועל עורפה.
4. במקרים יוצאים מן הכלל — לעקור את האויב ולסלקו ע"י התקפת-נגד. נתרכו נא בתפקידים 2 ו-4. משבוצעה חדירה לתוך מערך-מחלקה של קו-החזית, תמצא מחלקת-העתודה, אם תופעלה כראוי, בעמדה המאפשרת לה לחסום את

לעיל. כל הסימנים מראים כי כל המחלקה שבחלק הימני של קו-החזית של פלוגה ב' נשטפה. מסתבר מאילו כי כוח אויב שעצמתו מספקת לשיטפת עמדת-הגנה מחלקתית מותקנת הינו די חזק כדי לעמוד כנגד מאמציו של כוח-התקפת-נגד בעוצמה של מחלקה. ההתקפה הכבדה בשטחו של הגדוד ה-1 וכן ההתקפה הנמשכת לאורך כל החזית של רגימנט מעידה על מאמץ מכוון לשם ביצוע חדירה במקום זה. מחלקת-העתודה של פלוגה ב' יכולה להיות מופעלת בדרך המקנה יתרון רב-ביותר בתפקיד חסימה כדי למנוע בעד האויב מלחדור עמוק-יותר לתוך עמדת-הקרב. משמביאים בחשבון את כל הגורמים הללו, מתברר כי את משימת התקפת-הנגד יש להפקיד עלי-ההגיון בידי יחידה גדולה יותר. מפקד הגדוד יצוה בודאי במקרה זה, על פלוגת-העתודה שלו לבצע את התקפת-הנגד ולכבוש-מחדש את עמדת-הקרב. משום כל הסיבות האלה נחשבת תכנית ב' כרצויה יותר. תכנית א' נראית גרועה משבוחנים אותה לאור עליונותו של הכוח החודר. אילו הוטל על מחלקת העתודה לערוך התקפת-נגד, לא זו בלבד שהיתה נכשלת, קרוב לוודאי, במשימתה לכבוש מחדש את עמדת-הקרב, כי אם היתה גם מאפשרת לאויב לחזור עמוק-יותר לתוך עמדת-הקרב. אילו היתה מופעלת ככוח-התקפת-נגד היתה נאלצת לעזוב את החסימה. דבר זה פירושו היה הקרבת ארגונה של הפלוגה לעומק.

ר ש מ י י צ י א ה ; מ נ מ ו ת ל מ ח ר

מעוללות הפינוי הבריטי מסואץ (רשמים והרהורים של קצין באזר-התעלה)

יחסם של אוכלוסי מצרים אל נוכחותם של חיילים בריטיים במצרים, אף כי הללו נמצאו שם בזכות, בהתאם לאמנה עם מצרים משנת 1936, היה בלתי ידידותי, אם ננקוט לשון רכה. איבה זו החלה מן הזמן שנאלצו הבריטים לכתר את ארמונו של מיי-שהיה-אז-מלך פרוק, בשנת 1943, כדי לשים קץ לפעילות הבלתי-טהורה שהתכונה לחבל במאמץ-המלחמה הבריטי; איבה זו גברה והלכה והגיעה לשיאה כאשר „מועצת מפקדת ההפיכה“ בטלה את האמנה ב-1951. במשך קרוב ל-3 שנים היו הכוחות הבריטיים באיזור התעלה סובלים טרדות-מלחמה ונתונים למקצת מסכנותיה של מלחמה. הם נשאו בקשיים אלו ברוח-נכונה, על אף אי יכולתם להשיב מידה כנגד מידה.

הבעיה העומדת עתה בפני שלטונות מצרים היא לחנך מחדש את אוכלוסייתם לאמונה כי כל הארס, הדיבות וההשמצות שהולעטה בהם במשך אחת-עשרה השנים האחרונות, אבד עליהם הכלה, וכי עליה לקשור יחסי-ידידות עם הבריטים. אולם לארצות-המזרח כשרון מובהק לשנות את נימתן הפוליטית מיום ליום, וכבר בשבועות הראשונים שלאחר החתימה-בראשיית-יבות על ההסכם, ניתן היה להבחין במספר שינויים ביחס האוכלוסיה לבריטים. עצמתה של המשטרה המצרית באיזור התעלה הוכפלה כמעט, והיא מגלה נטייה גוברת והולכת להיענות ולשיתוף-פעולה. יעילותה גוברת משבוע לשבוע וניכרת ירידה בולטת במספר התקריות, ניתוקי כבלי הטלפון והגניבות, ביחוד אותן גניבות למיניהן שהיו מלוות בגרימת נזק בודון לחיים ולרכוש. מובן כי הספורט עתיק-היומין של גניבות מרכושם הפרטי של הבריטים עודנו נמשך, אבל דבר זה אינו חדש והוא אופייני לחיים בכל מקום אחר במזרח התיכון. כתוצאה משיתוף הפעולה מצד המשטרה המצרית יכולנו להקטין במידה ניכרת מאד את מעמסת תפקידי השמירה. בעבר היה כמעט כל חייל יוצא לתפקידי-שמירה כל לילה שלישי, ולעתים אף תכופות יותר. מרבית המשמרות-של-עשרים-וארבע-שעות, להוציא את אלה שבמקומות חיוניים, צומצמו למשמרות-לילה בלבד, דבר שהביא לידי שינוי רב בחיי החיילים באיזור התעלה.

רבות מההגבלות שהוטלו ע"י השלטונות הבריטיים בתעלה הוסרו; לדוגמא,

כמעט כל מחסומי-הדרך סולקו. מספר כלי-הרכב לליווי הוקטן כמעט עד לחצי; כלי-רכב יכול עתה לגסוע יחידי ובבטחון גמור בכל מקום באיזור התעלה בשעות היום, אבל כלי-רכב הנוסעים בלילה עודם זקוקים לליווי ע"י כלי-רכב משמר נוסף. יש בכך משום חסכון רב בתחבורה, בכוח-אדם ובכסף.

שלטונות מצרים הסכימו להסיר את הפיקוח על יבוא אספקת מזונות לאיזור התעלה ועל החמרים הדרושים לאנשי מסחר המתגוררים באיזור זה. יש בכך משום רווחה רבה לכוחות הבריטיים אשר היו מוגבלים בקניית מצרכיהם לשק"ם ולחנויות מעטות בעלות מבחר דל, וכן באה הרוחה לאנשי-מסחר מצריים, שרבים מהם היו למעשה, חסרי-לקוחות.

חלקים מסוימים של הערים סואץ, איסמעיליה, ופורט-סעיד, הוכרזו ע"י הצבא הבריטי כ"בתוך התחום" לחיילים בריטיים. הוזיר המצרי להדרכה לאומית הצהיר כי כאשר ייחתם ההסכם, יהיו אנשי הגייסות הבריטיים אורחים רצויים בקהיר, אף כי לעת-עתה — בלבוש-אזרחי. פירושה של כל השיפורים הוא, כי לבריטים הפכו החיים באיזור התעלה לדבר אשר קל לשאתו.

הבעיה העומדת עתה לפני הבריטים הנה עצומה. בקיום כוללים, מוטל עליהם לתכנן את הוצאתם, תוך עשרים חודש, של גייסות שעצמתם כמעט ושוה לזו של שלוש דיבזיות, וכן כ-1500 משפחות וכ-350,000 טון ציוד. כדי לסייע להוצאת הציוד, החליט המפקד הראשי, כי יחידות גדולות מסוימות יועסקו ככוח-עבודה באחדים ממחסני-החימוש הגדולים. זה מכבר הוכר בעובדה, כי עובדים בריטיים מסוגלים לבצע עבודה מסוג זה במחצית כוח-האדם ובמחצית הצעקות.

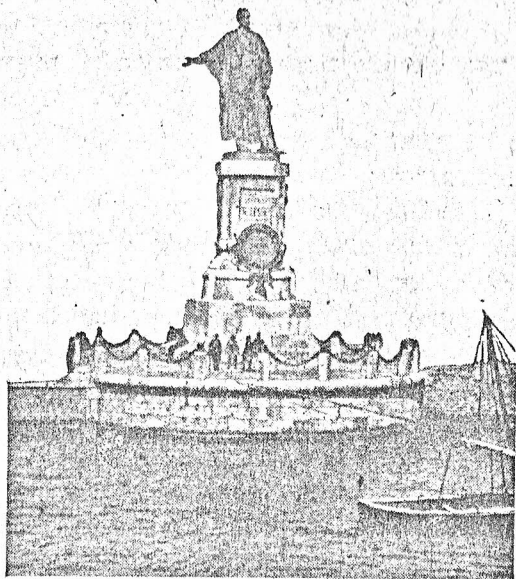
השלטונות המצריים שקודים מאוד להיות ידידותיים ובמידה שהמדובר במתקני חיל-האוויר, הרי בכונתם לקבל לידיהם את שדות-התעופה באותה מהירות שהבריטים יפגשו; קרוב לודאי כי כמה מיחידות הצבא המצרי תנהגנה אף הן כך. לכל זה הוסכם בהסתייגות, שאין הבריטים מתכוונים להסכים למשמרות אנגלי-מצריים משותפים. ברור הדבר, כי עם התקדמות פעולות הפינוי תלך ותעבור הדאגה הבטחונית הכוללת של איזור התעלה יותר ויותר לאחריותם של השלטונות המצריים.

בזמן כתיבת השורות האלה נמצאת כאן, באיזור התעלה, חבורת נציגי פירמות הקבלנים הלונדונית המתאמצת, — בעונה החמה ביותר של השנה, — לעבד את הצעותיה, שתוגשנה למכרו, לאחזקת אותם המיתקנים שבאיזור התעלה, שבריטניה זקוקה לכך כי יקוימו אף בימי שלום. "פריסתם" המחודשת של הכוחות הבריטיים במזרח התיכון — ודאי שהנה

(1) בינתיים כבר נמסר שדה-התעופה הראשון לידי המצרים. — המער.

גורם ראשון-במעלה ככל הנוגע לעיצוב איסטרטגיה בריטית כוללת. לאור המצב החדש יהיה על הבריטים לבחון מחדש את התחייבויותיהם הצבאיות (הקיימות) לימות שלום. יהיה עליהם לסמוך הרבה יותר על תיגבור מהיר באמצעות כוחות קטנים שיוטסו באויר, וקרוב לודאי כי חלק מהאחריות למבצעים אלה יטלו על עצמם גייסות העתודה האסטרטגית שבממלכה-המאוחדת.

לאלה אשר לפי רשימת הפינוי צפויים להמצא עם ה"מסיימים", יהיו 18 החדשים הבאים תקופה מליגעת מאד. מלאכה רבה מאד צפויה להם והמגורים בהם הם חיים, ירדו בהכרח לרמה נמוכה משהיתה, היות וברור שאפשר יהיה להצדיק רק הוצאות קטנות מאוד לצרכים כגון נוחיות, בתי-מלאכה, וכו'. לעומת זאת, כפצויי-מה, משמשת ההרגשה של חופש רב יותר וההכרה כי תקופת שירותם כחיל-מצב בחזיה, שודאי שנחשבת לבלתי-אהודה ביותר בצבא כולו, קרבה והולכת לסיימה.

פסלו של פרייננד-דה-פוסט, יוזם תעלת-סואץ וחופרה, מתנשא בפתחה הצפוני של התעלה.

(2) אשר מתכונים להקימה עתה; במידה מוחשית — על חשבון "ההשקעה" בגייסות, אשר על כה נדרשה לצורך החזקת חיל-המצב באזור התעלה. — המער.

LT. COL. FRANCIS X. BRADLEY and LT. COL. H. GLEEN WOOD: Paratrooper, The Military Service Publishing Company, 1954, 96 pp., \$ 350.

אימונו של הצנחן לכל פרטי-פרטיו ולקה פעולות-קרב של הצנחנים במח"ע ה-2, באירופה ובאוקיאנוס השקט, ובמלחמת קוריאה.

HORST-ADALBERT KOCH: Die Geschichte der deutschen Flakartillerie 1935-1945. Verlag Hans-Henning Podzun, Bad Nauheim. 243 seiten, Preis D. M. 13.80.

ספר המתבסס על מיסמכים של המטה הכללי הגרמני, על הקמתה, ארגונה ותפעולה של הארטילריה הנגד-מטוסית הגרמנית במלחמת השנייה. פרק אחד דן בבעיות של האחטילריה הנגד-מטוסית בעתיד.

Ober-Leutenant HANS VON DACH: Gefechtstechnik, Verlag SUOV. קובץ מאמרים על טכניקה-של-לחימה, שהופיעו קודם לכן בעתון המשקיים השביערי, "החילי השביערי". בספר תרשימים רבים.

RAYMOND L. GARTHOFF: Soviet Military Doctrine, The Free Press, 1954, 587 pp., \$ 7.50.

שלושת החלקים העיקריים של הספר מוקדשים ליסודות הדוקטרינה הצבאית של הסובייטים, עקרונות המלחמה שלהם ותפעולם של כוחות-הקרב שלהם. שני נספחים מאירים את ארגונם של הכוחות המזוינים הסובייטיים ואת מבחן הקרבות שעבר עליהם ב-1941. בספר מונחים, ביבליוגרפיה ואינדקס. הספר הוא פרי הגשמת חלק מתכניות המחקר המבוצעות ע"י חילות-האוויר של ארה"ב.

W. E. D. ALLEN and PAUL MURATOFF: Caucasian Battles, Cambridge University Press, 1954, 614 pp., \$ 14.00.

תולדות ארבע מלחמות בין רוסיה לתורכיה, שהתחוללו בקוקז במאה הקודמת. הספר מבוסס על פרושות-קרב היסטוריות מטעם המטות הכלליים הרוסי והתורכי, כתבי-יד צבאיים, ספר-זכרונות ומחקרים אנגליים, צרפתיים וגרמניים על מבצעים בודדים. כולל תיאור מפורט של הטופוגרפיה הצבאית של זירות-הקרב.

FORREST C. POGUE: U. S. Army in World War II. European Theater. The Supreme Command. Government Printing Office, 1954, 607 pp., plus XXI pp., 16 maps, 64 illustrations, \$ 6.50.

כרך המוקדש לתולדות מפקדתו של הגנרל איזנהאור ולתיאור המטע בצרפת מיום האפס ועד לסיום המלחמה. תיאור נרחב של המאורעות הצבאיים והרקע הפוליטי שמאחוריהם, היחסים בין נציגי בנות-הברית בתוך מפקדתו של הגנרל איזנהאור מחד-גיסא והיחסים בין בנות-הברית המערביים לבין ברית-המועצות — מאידך-גיסא.

LOUIS MORTON: The U. S. Army in World War II. The War in the Pacific. The Fall of the Phillipines. Office of the Chief of Military History of Department of the Army, 1954, 626 pp., \$ 5.25.

ספר היסטוריה אמריקני רשמי על נפילת הפיליפינים. מסדרת הכרכים שענינם צבא ארה"ב במלחמת ה-2. המחלקת ההיסטוריה של צבא ארה"ב מקיף את ההתרחשויות באיי הפיליפינים מאז פרוץ מלחמת-העולם באירופה ועד לכניעתה של מצודת קוראדור ב-9 ביוני 1942.

מדף הספרים

כללי

NEJLA IZZEDDIN: The Arab World, Henry Regnery Company, 1954, 412 pp., \$ 6.50.

התפתחות עמי-ערב מאז הופעת הנביא מוחמד, התפשטות בימי הביניים, התנוונתם במאה ה-18 וה-19 וקורותיהם במאה ה-20, ההווה שלהם ושאיפותיהם.

COL. SHERMAN L. KISER: The American Concept of Leadership, Pageant Press, 1954, 211 pp., \$ 4.00.

המחבר מתאר את ההבדלים בין מנהיגות טובה למנהיגות רעה, לאור התפיסה האמריקנית, ומסביר כיצד היטלר ומנהיגי-האויב אחרים סייעו במו ידיהם למפלתם ע"י דרכי המנהיגות שלהם.

RAYMOND L. MURRAY: Introduction to Nuclear Engineering, Prentice Hall, 1954, 418 pp., \$ 9.35.

ספר על הטכניקה של ההנדסה הגרעינית ושיטותיה; מיועד למהנדסים השואפים לרכוש הבנה מעשית של הפיזיקה הגרעינית והאנרגיה האטומית ביחסן לבעיות שימושיות.

GENERAL X: Raarmement allemaad et Defense occidentale. Preface de M. Edouard Herriot. — Postface de M. le General Koenig — Libraire Aristide Quillet, Paris, 1954.

ספר הדן בבעיית המוקד של המדיניות האירופית, בעיה שהסעירה ומוסיפה להסעיר את הרוחות בצרפת — חימושה-מחדש של גרמניה. ההנחה של המחבר היא, כי חימוש גרמניה לא יועיל לה לבטחונה של אירופה ויהיה לעומת זאת גורם הרה-סכנות. הצעות המחבר — להשתית את הגנת אירופה על כוחות משותפים של צרפת ובנלווקס, היכולים, ביחד, להקים 150 דיביוזות.

ANTOINE REDIER: Debout les Vivants, Nouvelles Editions Latines, Paris, 500 fr.

קובץ סיפורים על הוי החיילים הצרפתיים בהודו-סין ובקוריאה. הנושא את כותרת-מישנה "חללי הודו-סין וקוריאה מדברים אליכם". ניכרת בקובץ המגמה להתפלמס עם אלה מן הצרפתים, שדעתם לא היתה נוחה מהשתתפות צרפת במלחמות אלה.

יבשה

COL. G. C. REINHARDT and LT. COL. W. R. KINTNER: Atomic Weapons in Land Combat, Military Service Publishing Company, 1954, 182 pp., \$ 3.95.

מחוסר נסיון קרבי בתפעול כלי-ההגשק האטומיים בקרב-היבשה, תופסים מקום נכבד מאוד בספר הרהורים תיאורטיים גרידא. אולם יש בו כמה וכמה הרהורים מעניינים, כגון: "בימי מלחמת השנייה קרה לעתים שהאוויריה-הטקטית האמריקנית הפציצה גיסות אמריקניים. טעויות כגון אלה תהיינה קטסטרופליות בלוחמה אטומית".

GEORGE F. HOWE: The Battle History of the 1st Armored Division, Combat Forces Press, 1954, 471 pp., \$ 6.50.

קורותיה של דיביוזית-השריון ה-1 האמריקנית, בוירת היס-התיכון, במלחמת ה-2. סיפור מעשני האנשים והשריון מלוחה צילומים רבים.

המשביר המרכזי בע"מ

תליאביב. דרך שלמה (כנין המשביר)

המוסד לאספקה

של הסתדרות העובדים בישראל

ר"ר

BERNT BATCHEN and ERIK BERGAUST: The Next Fifty Years of Flight, Harper Brothers, 214 pp. \$ 3.00.

המחבר מאמין כי במחצית השניה של המאה יבנו מטוסים המעניקים בטחון מלא לטיסם ואינם מרעושים כלל; מטוסים יופיעו שוב, מטוסים ימריאו וינחתו אנכית, מטוסים יעשו את דרכם מניו-יורק לטוקיו בשלוש שעות, אפשר יהיה לכוון טיסות בעזרת מוח אלקטרוני, וכו'.

JONATHAN NORTON LEONARD: Flight into Space, Random House, 1954, 357 pp., 3.50.

תיאוריות, דמיוניות ובנות-ממש, ועובדות בקשר לטיסה בין-כוכבית.

WERNHER von BRAUN: The Mars Project, University of Illinois Press, 1954, 91 pp., 3.95.

המחבר, מומחה במקצועו, מאמין כי טיסה אל המאדים תוגשם ביום מן הימים, אלא שיידרשו לכך מקורות מימון ותומרים רבים, וכן מאמצים מאוחדים של מהנדסים מוכשרים ואנשי-מדע.

MAJ. DONALD E. KENHOY: Flying Saucers from Outer Space, Henry Holt Company, 1954, 276 pp., \$ 3.00.

דו"ח על המאבק-מאהורי-הקלעים נגד פחד הצלחות המעופפות, ונסיון מצד המחבר לתת הסבר משלו לתופעת גופים מעופפים שטרם זוהו.

GEORGE W. FEUCHTER: Taschenbuch der Luftfahrt 1954, Lehmanns Verlag, München. Preis D. M. 20.

ספרי-כיס מעודכן, על האוויריה ב-1954, העוסק בעיקר במטוסים חדשים.

HILARY ST. G. SAUNDERS: "Royal Air Force 1939-1945" Volume III: "The Fight 31 Nov." Her Majesty's Stationery Office. Price 13s. 6d.

ארכיון האחרון של תולדות חיל-האוויר המלכותי במלחמת-העולם השני.

□

CLAY BLAIR, Jr.: The Atomic Submarine and Admiral Rickover, Henry Holt and Company, 1954, 277 pp., 3.50.

ספר על בניית הצוללה האטומית הראשונה, גאוסילוס, המוסר, מטעמים בסחוניים, רק פרטים מועטים. בחלקו הגדול יותר מוקדש הספר לאדמירל ריקובר, מתכנן הצוללת לקשיירי בעבודת התכנון ולמאבקו עם הגוף שצריך היה לאשר את התכנית ואופן ביצועה.

VICE ADMIRAL HAROLD G. BOWEN: Ships Machinery and Missions, Princeton University Press, 1954, 397 pp., 6.00.

איטוביאוגרפיה של מהנדס ימי, המלווה תיאורי השפעת הישגים-טכניקה שונים על הלוחמה הימית ב-50 השנים האחרונות.

"FLOTES DE COMBAT 1955. Editions Maritimes et Coloniales, Paris 1954, 342 pp., 3.000 fr.

קובץ ימי המופיע כשנתון מאז 1897. מכלי הפעם סיכום של בניית אניות-קרב בשנותיים האחרונות. בקובץ 900 צילומים ותרשימים. רשימות על התפתחותם של ציי אמריקה, אנגליה, ברית-המועצות וספרד, וכן — תיאורים של אניות-מלחמה רבות העומדות להיבנות בארצות אלה.

סולל בונה

בע"מ

חיפה

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

בשיתוף עם
ההסתדרות הציונית

ב-20 לינואר יופיע הכרך הראשון של הספר

תולדות ההגנה

חברי המערכת

נשיא המדינה מר יצחק בן-צבי, שאול אביגור,
אלעזר גלילי, ישראל גליל, יהודה סלוצקי

העורך הראשי

שר החינוך והתרבות הפרוס' בן-ציון דינור

מזכיר המערכת

גרשון ריבלין.

חיילי צה"ל ומנויי «מערכות» יקבלו את הספר בהנחה